

Régeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NOVI SAD, KRALJA PETRA UL. 30. I. EMELET
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58.
SZUBOTICA: Kralja Aleksandra 9. sz.

Novisád, 1930. évi augusztus hó 17

VASÁRNAP

XI. évfolyam

191. szám

Előfizetési ára: egy óra 40 dinár, három óra 120 dinár. — Külföldön egy hónapra 50 dinár. — Egyes szám ára hétköznap 1.50 dinár, vasárnap 2 dinár. Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Szeptemberben kezdődnek a jugoszláv-csehszlovák kereskedelmi tárgyalások

Ki kell terjeszteni a jugoszláv-román egyezményt

Prágából jelentik: A csehszlovák sajtó tegnap részletesen foglalkozott a küszöbön álló jugoszláv-csehszlovák kereskedelmi szerződés megkötéséről. A lapok értesülései szerint

a jugoszláv-csehszlovák kereskedelmi tárgyalások szeptemberben kezdődnek.

A kereskedelmi szerződés főbb pontjairól a csorbatói konferencián is tárgyaltak és az akkor létrejött megegyezés lesz a most kezdődő tárgyalások alapja. Prágában épen ezért bizonyosra veszik, hogy a tárgyalások során nem fognak nehézségek felmerülni. A csehszlovák kormány már teljesen elkészült az anyaggal és most csak a jugoszláv kormány konkrét javaslatára várnak.

Dr. Hodzsa Milán nyilatkozata

A csehszlovák agrárpárt két nap előtt Kassán népgyűlést tartott, amelyen a párt

vezére, dr. Hodzsa Milán igen fontos nyilatkozatot tett. Részletesen foglalkozott a Szinájában megkötött jugoszláv-román egyezményről. Eleinte az volt a vélemény, hogy Jugoszlávia és Románia szélesebb körű megegyezést akarnak megvalósítani az összes érdekelt agrárállamok bevonásával, ehelyett azonban csak regionális egyezmény jött létre. Dr. Hodzsa ama véleményét juttatta ez alkalommal kifejezésre, hogy feltétlenül szükséges lenne

az összes közép-európai agrárállamok együttműködése,

amit azután ki kellene bővíteni úgy, hogy később

az összes európai mezőgazdasági és ipari államok együttműködjenek,

mert csakis így lehetne az amerikai konkurencia ellen teljes sikerrel felvenni a harcot.

Hét hatalmas közraktár égett le tegnap éjszaka Bukarestben

Egy vegyészeti szerekkel megrakott épület a levegőbe repült — A tűzvésznek több sebesült áldozata van

Bukarestből jelentik: Szombatra virradó éjszaka borzalmas tüzkatasztrófa pusztított a román főváros közveden közelében. Nem messze a teherpályaudvartól vannak Bukarest nagy közraktárai, amelyekben több száz millió lej értékű áru van felhalmozva. Kevéssel éjfél után az egyik közraktárban tűz keletkezett, amely óriási gyorsasággal terjedt tovább.

A raktárban nagyon sok vegyi áru volt felhalmozva, amelyek óriási detonációval a levegőbe röpítették a közraktárt és a szerte hulló égő gerendák és zsarátok hat másik hatalmas méretű közraktárt gyújtottak fel.

Nem telt bele fél óra és hét közraktár állott lángokban, úgyhogy a tűzoltóság teljesen tehetetlenül állott szemben a pusztító vésszel.

A detonációk az egész fővárost megrezskettették és a közraktárokhoz közelálló városnegyedekben az emberek, akik nem tudták mi történt, álmukból felzavarva, rémülten futottak ki az utcára.

Eközben a katonaságot is kivezényelték a tüzhöz és a tűzoltók és katonák együttes erőfeszítéssel azon fáradoztak, hogy hamar a tüzet nem is tudják eloltani, legalább a további elterjedését megakadályozzák.

Oltás közben igen sok katona és tűzoltó súlyos égési sebeket szenvedett. Reggelre mégis sikerült a tüzet lokalizálni és dél felé már csak egy közraktár égett. A kárt egyelőre mintegy százmillió lejre becsülik.

Szávics pénzügyigazgató-helyettes szombaton délben befejezte vizsgálatát a szubotica adóhivatali visszaélések ügyében

A rendőrség tovább folytatja a bűnügyi nyomozást — Az igazgatóhelyettesnél szombaton délelőtt csak adócsökkentést kérelmeztek

Szávics Sztoján a noviszádi dunabánsági pénzügyigazgatóság igazgatóhelyettese szombaton délelőtt folytatta a vizsgálatot dr. Sattler Manó szubotica ügyvédjelölt a-

dóügyi visszaélései és az ezzel kapcsolatos adóhivatali visszaélések ügyében. A pénzügyigazgatóhelyettes — mint már a Reggeli Ujság tegnapi számában megjelent nyi-

latkozában közöltük — Grabovae Szevánc szubotica pénzügyigazgató, Vukovics Vojin adóellenőrön, Grabovae helyettesén és Petro Nikola adótisztén kívül nem függesztett fel több tisztviselőt, mindössze Martlov Ferdinánd adóhivatali szolgát boesátotta el állásából, akiről megállapították, hogy szoros összeköttetést tartott fenn dr. Sattlerrel.

Szávics Sztoján pénzügyigazgatóhelyettes szombat délelőtti munkája a szubotica adókirovési akták átvizsgálására irányult. A pénzügyigazgatóval párhuzamosan a szubotica rendőrség bűnügyi osztálya változatlan eréllyel folytatja a nyomozást és ismét több vállalkozót kihallgatott, akik összeköttetésben álltak Sattlerrel.

Erak Sztipán a noviszádi pénzügyigazgatóság személyi osztályának főnöke, aki az adóhivatali visszaélések ügyében négy napig folytatott vizsgálatot Szubotica, még pénteken este befejezte munkáját és visszatért Noviszádra. Szávics Sztoján dunabánsági adóigazgatóhelyettes szombat délelőtt összesítette szubotica munkája eredményét és a délutáni fél 2 órai vonattal visszautazott Noviszádra.

A Reggeli Ujság munkatársa felkereste elutazása előtt Szávics igazgatóhelyettesét, aki vizsgálata eredményeiről a következő nyilatkozatot tette:

— A délelőtti folyamán folytattam és befejeztem a szubotica állami adóhivatalban az adókirovési iratok átnézését és ezzel részemről véget is ért a vizsgálat a szubotica adóhivatali visszaélések ügyében.

A rendőrség ettől függetlenül tovább folytatja a bűnügyi nyomozást a nagyszabású ügyben.

A mai napon folytatott vizsgálatom semmi újabb dokumentummal nem szolgált a visszaélések gyanúsítottjai ellen. Munkám eredményét összesítettem és délután visszautazom Noviszádra, ahol írásba foglalom megállapításaimat és átadom a pénzügyigazgatónak.

Szávics pénzügyigazgatóhelyettes végül kijelentette, hogy Szubotica város lakossága rosszul értelmezte a lapokban közzétett felhívását. Pénteken egyetlen ember sem jelentkezett nála, hogy adatokat szolgáltatson az adóhivatali visszaélésekkel kapcsolatban. Szombaton délelőtt több mint száz adófizető jelentkezett Szávics pénzügyigazgatónál, de senki sem akadt közöttük, aki a visszaélésekkel kapcsolatban szolgált volna felvilágosítással, hanem valamilyen nyien adóleszállítást vagy adóelengedést kértek.

Az olasz kormány kifogást emel a Népszövetség titkárságánál levő angol és francia tulsuly ellen

Az olaszok a titkárság átszervezését követelik

Párisból jelentik: Az Excelsior értesülése szerint az olasz kormány memorandumot nyújtott át a Népszövetségnek, amelyben kifogásolja, hogy a titkárságban az angolok és franciák negyven százalékból vannak képviselve, míg a többi nemzet elenyészően csekély számban. Az olaszok a memorandumban követelik, hogy a főtítkárság mellé egy német, olasz és egy japán titkárt is osszanak be.

Tegnap délbén érkezett meg Budapestre Sincero Alajos a Szent- atya legátusa, aki résztvesz a magyarországi Szent Imre ünnepségeken

Végig az egész utvonalon, Magyarország hívő lakossága térdenállva fogadta a legátus pápai áldását. — A kelenföldi vasuti állomáson dr. Serédy Jusztinián magyar hercegprimás fogadta a pápai legátust

Budapestről jelentik: Tegnap reggel öt órakor érkezett meg a trieszti gyorsvonattal magyar területre Sincero Alajos bíboros, Öszentsége XI. Pius pápa legátusa, aki résztvesz a magyarországi Szent Imre ünnepségeken.

A határállomáson nagy néptömeg fogadta a pápai legátust, aki termeskoesija ablakából osztott pápai áldást a térdeplő hívőknek.

Az első nagyobb ünnepélyes fogadtatás Nagykanizsán volt, ahol dr. Rott Nándor veszprémi püspök üdvözölte a pápai legátust. Az állomás zsufolva volt emberekkel és megható volt látni a pápai legátus áldását. Végig az egész utvonalon amerre a gyorsvonat haladt, mindenütt nagy néptömegek várták a gyorsvonatot és térdenállva fogadták áldását. A Balaton mellett egyik kis állomáson különös incidense támadt a pápai legátusnak. A Balaton körül ugyanis

tegnap reggel hatalmas vihar tombolt s amint a legátus kihajólt termeskoesija ablakából, hogy a térdeplő tömeget megáldja, a vihar lekapta fejéről a bíborosi kalapot.

Szerencsére hamarosan más kalappal helyettesíthették az elvesztett kalapot, amelyet egyébként a legközelebbi vonattal Budapestre küldöttek.

Székesfehérváron Shwoy Lajos megyéspüspök üdvözölte a pápai legátust, aki latin és magyar nyelven válaszolt az üdvözlésre. A budapest-kelenföldi vasuti állomásra negyedtizenegy órakor érkezett meg a gyorsvonat. Az állomáson hatalmas tömeg várta a pápa legátusát, élén dr. Serédy Jusztinián magyar hercegprimással, aki elsőnek latinul üdvözölte a bíborost. Innen a pápai legátus dr. Serédy Jusztinián kíséretében autón ment a Szent István bazilikába, ahol felolvasták a pápai lullát. Sincero bíboros a délelőtt folyamán dr. Walko Lajos külügyminisztert, majd Horthy Miklós kormányzót látogatta meg, akinek átnyújtotta a pápa sajátkezű levelét, amelyet Magyarország kormányzójához intézett.

Repülőjáratot készülnék létesíteni Becskerek—Oszijek—Zagreb között

Becskerekről jelentik: A becskereki kereskedelmi élet több vezető emberének kezdeményezésére komoly mozgalom indult meg arra, hogy Becskereket bekapcsolják a belöldi légi forgalomba.

Becskerek Oszijeken át Zágrebbal kerülne összeköttetésbe, ahonnan azután a légi járatnak csatlakozása volna a nemrég megindult Prága—adriai repülő vonalon át a nyugat felé.

Az életrevaló tervről értesítették a Dunabánság vezetőségét is, amelynek támogatását kérték a terv keresztülviteléhez.

ZYKLON
a legalkalmasabb IRTÓSZER
poloska, moly
és a többi házi férgek teljes megsemmisítésére.
Biztos siker szavatolva! Prospektus ad:
ZYKLON-Higijensko-tehnički zavod Novisad
Kr. Aleksandra 21. Telefon 21-55, vagy Subotica
Kralje Aleksandra 8. Telefon 77.

FONTOS!

FIGYELMEZTETÉS!

RÁDIÓT

csak rádiószaküzletben vegyen!

Mert csak ott lesz szakszertü alapossggal kiszolgálva.

A vásárláshoz követeljen 1 évre szóló kötelező írásbeli garanciát!

Konráth Rádió • Kurtz Kornél

Telefon 27-89 Novisad, Jevrejska u. 16. Telefon 27-89

PHILIPS SERVICE

NOVISZAD ÉS KÖRNYÉKE RÉSZÉRE

Tegnap két bácskapalánkai küldöttség kereste fel Dunjics Radoszláv bánt

A bácskapalánkai lakosság négy osztályos gimnázium felállítását kérte a bántól

Tegnap délbén két bácskapalánkai küldöttség jelent meg Dunjics Radoszláv bántól. Az egyik küldöttséget Pavliesics Vukasin palánkai postafőnök vezette a bántól és

a bánt anyagi és erkölcsi támogatását kérte a Palánkán felállítandó Petar király szobor részére.

A bácskapalánkaiak eddig már 120.000 dinárt gyűjtöttek össze erre a célra és a további gyűjtéssel lehetővé akarják tenni, hogy Bácskapalánka impozáns Petar király szoborhoz juthasson.

A bánt igen szívélyesen fogadta a küldöttséget és megelégedésének adott kifejezést a szoborbizottság eddigi működése felett.

Kijelentette a bánt, hogy a legmesszebbmenően fogja támogatni a szoborbizottság hazafias akcióját.

A másik küldöttséget Pejovics Vuko bácskapalánkai ügyvéd vezette a bántól. Pejovics arra kérte a bánt, hasson oda, hogy

Bácskapalánka négyosztályos gimnáziumot kaphasson.

A bánt kijelentette, hogy Bácskapalánka kulturális munkáját a legnagyobb megértéssel kíséri és így mindent meg fog tenni, hogy a palánkaiak kívánsága teljesüljön. Ez alkalommal a bánt kijelentette azt is, hogy legközelebb személyesen ellátogat Bácskapalánkára, hogy a helyszínen győződjék meg a palánkai lakosság szükségleteiről.

Nagy sztrájk Franciaországban

Északfranciaország textilgyáraiban általános sztrájk tört ki. A sztrájk mozgalom egyre terjed úgy hogy már százezer ember hagyta abba a munkát.

Képünk azt mutatja, amint Halluin város sztrájkoló munkásai hosszú sorokban végigvonulnak a városon a rendőrség felügyelete mellett.

A noviszádi nemzetközi kiállítás megnyitására kétszázézer dinár költséggel újból kikövezik és teljesen rendbehozzák a noviszádi Sumadijszka uccát

A noviszádi városi tanács határozatát hétfőn tárgyalja a pénzügyi és gazdasági bizottság

Mint ismeretes a noviszádi nemzetközi kiállítás és mintavásár szeptember 27-én nyílik meg a Sumadijszka uccában levő kőművelők szövetségének teljesen átalakított helyiségeiben. Miután a kiállításra nagy számban érkeznek látogatók az ország minden részéből,

a noviszádi városi tanács elhatározta, hogy a Sumadijszka uccát, amely ezidő szerint igen rossz és elhanyagolt állapotban van, újonnan kiköveztetni és teljesen rendbehozza.

A városi tanács pénteken délután ülést tartott és ez alkalommal elhatározta, hogy a városi alapokból

kétszázézer dinár költséget vesz fel, amely összeget a Sumadijszka ucca renoválására fordítja.

Ugyanakkor elhatározta a városi tanács, hogy a Sumadijszka uccában, az Ernszt faterlepen levő bódét eltávolíttatja és az uccának ezt a részét kiszélesíti.

Az ügy sürgösségére való tekintettel a városi tanács javaslatát a pénzügyi és gazdasági bizottság már hétfőn fogja tárgyalni, majd a közgyűlés elé terjesztik az indítványt és lépéseket tesznek, hogy úgy a város, valamint a pénzügyminiszterium is hozzájárulását adja az ucca kikövezéséhez és a költsön felvételéhez. A városi bizottság közgyűlése valószínűleg még augusztus hó folyamán foglalkozik a városi tanács javaslatával.

A városi pénzügyi, gazdasági és jogügyi bizottság délután négy órakor ül össze, amely alkalommal

megkezd a költségvetés tárgyalását is.

A költségvetés ugyanis tizenöt napig közszemlére volt kitéve és miután ez idő alatt senki sem tett kifogásokat a költségvetés ellen, a pénzügyi és gazdasági bizottság már hétfőn kezdi meg a költségvetés részletes tárgyalását. Valószínű, hogy a bizottság több napon át fogja tárgyalni a terjedelmes költségvetést, mert az egyes tételre alapos tanulmányozást igényelnek. Valószínű egyébként, hogy a legközelebbi közgyűlés is foglalkozhat már a költségvetéssel.

Elkészült a városi gázgyári költségvetés is

Mint értesülünk, a noviszádi városi gázgyári költségvetés teljesen elkészült és az a mai naptól kezdve közszemlére tehető ki. A költségvetéshez tizenöt napon belül adhatók be az esetleges kifogások.

Jól sikerült a toronyzene Szentán

Szentánról jelentik: A szuboticiai Konráth D. D. rádió cég szentái képviselője, Bruckner László vaskereskedő csütörtökön este nagyszabású rádió koncertet rendezett a városháza tornyában. A rádió koncert a legnagyobb siker jegyében folyt le s az egybegyűlt néhány ezer hallgató a legnagyobb élvezettel hallgatta az egyes számokat. Erre az alkalomra a szentái tanyavilágból is több százán bejöttek a városba, hogy végighallgassák az érdekes toronyzenét.

Ha a haj finoman illatozó,

Két szuboticiai csavargó

félholtra vert egy csendőrőrmestert

aki igazoltatni akarta őket

Izgalmas hajszá után az uccai járókelők fogták el a csendőrőrmester támadóit — Folyik a nyomozás a csavargók bűnlajstromának összeállításáról

Izgalmas jelenetek folytak le pénteken Aeste Szuboticián Taskovics Lázár majsaiuti vendéglője közelében.

Nyaradi István és Rizsányi János rovtott multu radanováci csavargók megtámadták és félholtra verték Borovics Pavle szuboticiai csendőr őrmestert.

Taskovics Lázár vendéglős figyelmeztette Borovicsot, hogy két gyanús viselkedésű csavargó látogatja koresmáját. A vendég lős elmondotta, hogy

az egyik csavargóról úgy tudja, hogy háromévi fegyházbüntetés elől szökött meg, a másik pedig közismert betörő.

A csendőrőrmester igazoltatni akarta a csavargókat és lesbeállt a majsai uton. A vendéglőstől megtudta, hogy a csavargók arra jártak, utánuk sietett és igazoltatni akarta őket.

Mialatt az őrmester Rizsányi igazolványát nézte, Nyaradi egy bunkosbottal teljes erejéből fejbevágtta az őrmestert, aki megtántorodott, de rövidesen magához tért és előrántotta revolverét.

A fegyver azonban nem sült el, mert a tölténytartó kiesett belőle. Erre

Rizsányi rárontott az őrmesterre és elkeseredett tusa után földhözvágtta az ütéstől megszedült embert. Ezután a csavargók össze-vissza verték az őrmes-

tert, majd elmenekültek.

A nagy zajra és az őrmester segélykiáltásaira előjöttek a szomszédos házban lakó emberek, akik a járókelőkkel együtt üldözbe vették a csavargókat.

A két csavargó utközben a járókelőket is megtámadta, úgy hogy több ember megsebesült.

Izgalmas hajszá után végre elfogták őket és átadták az időközben odaért csendőrjárőrnek.

Az őrmester eszméletlenül maradt az uccán és életveszélyes állapotban a kórházba szállították.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított a csavargók bűnlajstromának összeállítására, annál is inkább, mert súlyos bűn eslekménnyel gyanúsítják őket.

Törökország visszahívta teheráni nagykövetét

Teheránból jelentik: Törökország teheráni nagykövete tegnap kormányától rendelkezést kapott, hogy azonnal hagyja el Perzsia fővárosát és utazzék Ankarába.

Északnyugatindióban kihirdették az ostromállapotot

Az angol alkirály újabb nagy csapaterősítéseket küldött a lázadó afridi törzsek leverésére - Az idősebb afridikat fiatalabbak váltották fel a fronton

Egy csoport afridi, akiket az angolok elfogtak.

Brit-India északnyugati részében lakik az afridi törzs, amelyeknek tartományát az angolok 1878-ban, meghódították. Az afridiak azóta több ízben fellázadtak az angolok ellen, a mostani felkelés azonban sokkal veszélyesebb minden eddiginél. Az angolok megakadályozni.

Londonból jelentik: Az indiai alkirály tegnap elrendelte Északnyugat-Indióban az ostromállapotot. Az afridi törzsek még mindig erősen veszélyeztetik Peshavart és a helyzet napról napra komolyabbá vált és ép ezért az

alkirály elhatározta, hogy a legradikálisabban véget vet az afridi törzsek felkelésének.

Az alkirály rendelete megállapítja, hogy a Peshavar környékbeli falvak lakószáma lényegesen csökkent, akik a lázadó afridiakat és ezért

halálbüntetéssel fenyegeti mindazokat, akik a lázadó törzset bármilyen támogatásban is részesítik.

A hivatalos jelentés nagyobb angol csapatok elmozdulásáról számol be a peshavari fronton. Az egész északnyugati vidé-

gok a legmodernebb harci eszközökkel küzdenek a primitív hegyi törzsek ellen és repülőgépeikről naponta hatezer bombát dobnak le. Az afridiak azonban ennek ellenére is folytatják előnyomulásukat Peshavar ellen amit az angolok eddig nem tudtak megakadályozni.

ken nagy a nyugtalanság, amelynek csakis az afridik teljes leverése vethet véget. Az idősebb afridikat a fronton fiatalabbak váltották fel. Az angol csapatok általános offenzívára tesznek előkészületeket.

A pénteken este kiadott angol jelentés szerint a katonai helyzet Északnyugatindióban komoly és válságos. A jelentés utal arra, hogy

az afridi törzsek az északnyugatindiai törzseket általános felkelésre izgatják s minden percben számolni kell azzal, hogy a felkelés a többi törzsekre is átterjed.

A törvénykezés Peshavarban egyelőre még a polgári bíróságok kezében van, ha azonban annak szükségessége mutatkozik, a haditörvényszék fogja megkezdeni működését.

Külön írásbeli figyelmeztetés nélkül is felszámíthatók a végrehajtási költségek a késedelmes adófizetőknel

Ahol a végrehajtás még nem történt meg, csak egy százalékos intési költséget számítanak fel

Az utóbbi időben több panasz hangzott el, amely szerint az állami adóhivatal minden egyes késedelmes adófizetőnél 3 százalékos végrehajtási költséget számít fel, olyan esetekben is, amikor az illető adófizető nem kapott előzőleg írásbeli figyelmeztetést. Többben azzal is érvelnek, hogy az állami adóhivatal köteles minden egyes késedelmes adófizetőt előzőleg írásban értesíteni, hogy adóját nem fizette ki. A panaszokkal kapcsolatban kérdést intéztünk Mirkov Ljubomir, az állami adóhivatal főnökéhez, aki érdeklődésünkre a következő-

ket mondotta:

— A felmerült panaszok egyáltalában nem helytállóak. Az adók behajtásának biztosításáról szóló szabályrendelet 29-ik szakasz ugyanis határozottan kimondja, hogy

a késedelmes adófizetőkhez intézendő intés lehet írásbeli, szóbeli, vagy az illető helyi viszonyokhoz megfelelően nyilvános felhívás vagy sajtó útján történt figyelmeztetés.

A szabályrendelet intézkedései értelmé-

KORZÓ MOZI, NOVISAD

Augusztus 17-én

Két részben! Mindkét rész egyszerre!

NICK CARTER

a világ leghíresebb detektívje a

Rettenetes „Pók“

című filmben

ben Noviszádon nemcsak szóbeli intés, hanem

a sajtó útján is figyelmeztettük a polgárságot az adófizetési kötelezettségre.

Minden egyes embert természetesen nem tudunk külön írásbeli intés útján köteletségének teljesítésére figyelmeztetni, mert ez olyan hatalmas munkát igényelne, amelyet képtelenek lettünk volna elvégezni, e helyett tehát a sajtóban helyeztünk el megfelelő közleményeket.

— A törvény értelmében jogunk van

minden egyes késedelmes adófizetőnél 1 százalékos intési és 2 százalékos végrehajtási költségeket felszámítani,

ott azonban ahol a végrehajtási eljárás folyamán a lefoglalt ingóságok összeírása nem történt meg, a végrehajtási költségeket nem számítjuk fel. Ez a való tényállás s minden ezzel ellenkező hitesztelés nem egyéb mint merő kombináció. Az állami adók behajtása egyébként, amióta ezt az állami közegek vették át, a legnagyobb rendben folyik. Ennek illusztrálására közölhetem, hogy

csütörtökön félmillió, pénteken pedig 600.000 dinár folyt be állami adók címén a noviszádi állampénztárba,

s eddig már kétféle dinárt fizettünk be a pénzügyigazgatásnak, ami előbb csak a legkritikább esetekben történt.

Komor arccal, leverten hagyták el Gandhi celláját a békekövetek

Gandhi és társai tegnap írásbeli memorandumot adtak át a követeknek

Londonból jelentik: Fey Safelur és Jal-karkan békekövetek, akik Gandhit és társait felkeresték cellájukban, hogy megegyezést hozzanak létre, pénteken fejezték be tárgyalásaikat Gandhival. Hir szerint

a békekövetek igen komor arccal, leverten hagyták el Gandhi celláját, amiből arra lehet következtetni, hogy a tárgyalások teljes sikertelenséggel jártak.

Gandhi egyébként társai nevében is, mielőtt a békekövetek eltávoztak volna, írásbeli memorandumot nyújtott át nekik, amelyben részletesen kifejti feltételeit. A memorandum szövegét még nem hozták nyilvánosságra és a békekövetek azt előbb az indiai alkirálynak fogják átnyújtani.

Dr. Rózsa Dezsőné
okl. közép- és felsőkereskedelmi iskolai tanár
áll. eng.

Rózsadombi angol leányotthona
Budapest, II. Tapolcsányi ucca 6.

Tanárházaspár elvállal teljes ellátásra fiatal leányokat.
Elsőrendű ellátás, mérsékelt árak. Saját kertés villa.
17-es autóbusz 3614 17-es autóbusz.

5000 dinár készpénzt és 25.000 dinár értékű állampapírt

lopott egy veszedelmes cigánybanda
Szapjics Vukics sztaribecseji földbirtokostól

Házról-házra, szállásról-szállásra jártak a cigányok és ahol senkit sem találtak otthon, kifosztották a lakást — A csendőrség a noviszádi törvényszék fogházába szállította be a cigányokat — A betörő banda vezetője megszökött a pénzzel

Veszedelmes cigánybandát tett ártalmatlanná tegnap a sztaribecseji csendőrség. Szapjics Vujica sztaribecseji földbirtokos ugyanis feljelentést tett a csendőrségen, hogy

az elmúlt éjszaka betörők jártak a szarobráni határban levő szállásán, amely alkalommal 5000 dinár készpénzt és 25.000 dinár értékű állami értékpapírt loptak el tőle.

A csendőrség azonnal megjelent a helyszínen és a lábnyomok, valamint az ujlenyomatok alapján megállapította, hogy a betörést többen követték el. A csendőrök ezek után azonnal széleskörű nyomozást indítottak a betörők után. A tegnapi nap folyamán a csendőrség a Sztaribecsej környékén levő kukoricást kutatta át s ez alkalommal sikerült is a betörők nyomára jutni, akik a kukoricásban rejtőzködtek.

Több csendőr azonnal körülvette a kukoricást és lépésről-lépésre folytatták a betörők üldözését, akikről csakhamar megállapítást nyert, hogy kóbor cigányok.

Rövid hajsza után a cigánybanda négy tagja, Sajn Borivoj, Sajn Janko, Sajn Szada és Rafael Magda csendőrkézre került,

a banda vezére azonban a csendőrök közeledésére futásnak eredt és megszökött.

A letartóztatott cigányokat tegnap reggel megkötözve szállították be a noviszádi törvényszék fogházába.

A nyomozás folyamán megállapítást nyert, hogy a veszedelmes betörőbanda házról-házra és szállásról-szállásra járt. A banda négy tagja rendszerint a házak előtt rejtőzködött el, míg a banda vezére bement a házakba s ha kérdőre vonták, mit keres ott, rendszerint azt felelte, hogy szomjas és vizet kér. Ha azonban senki sem tartózkodott

a cigányok behatoltak a szállásokra és a gazdátlan lakásokat teljesen kifosztották.

Valószínűnek tartják ezután, hogy a cigányok még több betörést követtek el s így most ebben az irányban is folyik a nyomozás. A letartóztatott cigányok tagadták a betörést, amikor azonban eléjük tarták a bizonyítékokat, töredelmes vallomást tettek. A banda vezére, aki a rabolt pénzt is magával vitte, szökésben van s a csendőrség széleskörű nyomozást indított felkutatására.

Tegnap délben hatvanhat és félórai ut után, erősen megrongált burkolattal megérkezett Angliába az R. 100

Nagy ünnepek között fogadták a léghajót
Szeptemberben megindul a rendszeres légi
összeköttetés Anglia és Kanada között

Londonból jeleltik: Az R. 100 tegnap reggel szikratáviratot küldött Londonba, amely szerint a léghajó súlyos viharzónán ment át, amely a léghajó burkolatát erősen megrongálta. A léghajó hat motorja közül már csak három van működésben és ép ezért a léghajó meglehetősen lassan közeledik Anglia felé.

Tegnap reggel az R. 100 elhaladt az irországi Cap Clear felett.

és mérsékelt sebességgel mint egy 1500 láb magasságban haladt végcélja, Cardington felé.

Angliában nagy aggodalommal várják a léghajó megérkezését, mert a nyugati partokon nagy viharok dühöngenek. A léghajó megérkezése után a lapos javításnak kell alávetni és valószínűleg teljesen új burkolattal kell ellátni. Ugyancsak ki akarják cserélni a motorokat is, amelyek úgy látszik, nem váltak be. A nehézségek ellenére is Angliában az a meggyőződés alakult ki, hogy szeptemberben meg kell indítani a rendszeres légi közlekedést Anglia és Kanada között.

Az R. 100 tegnap délelőtt kilenc óra 15 perckor haladt át az angliai Bristol kikötőváros felett. A lakosság a léghajó láttára az utcákra szaladt és kendőkkel, kalapokkal üdvözölték a léghajót, amely mérsékelt sebességgel haladt el a város felett.

Újabb londoni jelentés szerint az R. 100 öt motor működése mellett repült utja utolsó szakaszában, mert két motort sikerült kijavítani. Az idő tegnap reggel kedvezőre fordult. Az utasok tegnap reggel nem kaphatták meg reggelire szokásos kávéjukat, mivel a megrongált burkolaton áthatolt az esővíz és tönkretette a konyha elektromos berendezését.

Londonból jeleltik:

Tegnap délben valamivel tizenkét óra után az R. 100 óriási léghajó megérkezett Cardingtonba,

ahol óriási néptömeg lelkes éljenzéssel fogadta. A léghajó az ut utolsó részét Anglia felett meglehetősen lassan tette meg. A léghajó a kanada—angliai utat hatvanhat és fél óra alatt tette meg.

Esős és viharos az idő Középeurópában

Az Adria felett új depresszió alakult ki

A Dánia felett tartózkodó ciklonnal kapcsolatban ismét másodlagos depresszió fejlődött ki az Adria felett. A mély ciklonrendszer hatáskörében esős és viharos idő uralkodik, az Adria környékén újból esős lett az időjárás. A hőmérséklet az állandó északnyugati időjárás következtében Középeurópában feltűnően alacsony. Magyarországon kiadós esők és zivatarok vannak, sok helyütt jégesővel. A hőmérséklet maximuma alig emelkedett a husz fok fölé, az éjjeli lehülés pedig a tiz fokot is elérte.

Hazánkban hűvös és borus az idő, a ten germelléken sirokkó keletkezett, amely jelentékeny esapadékot idéz elő. A hőmérséklet mindenütt csökkent.

A külföldi meteorológiai megfigyelések szerint

változékony, hűvös idő várható, élénk északnyugati szelekkel, sok helyütt esővel.

Noviszádon tegnap délben 23 fokot mutatott a hőmérő. Az idő általában borult és hűvös. Az ország nyugati és északi részein az idő ismét hűvösebbre fordult, a hőmérséklet 18—20 fok között ingadozik. Szlovéniában újból megindult az esőzés, Horvátországban is borus az idő. Tegnapi átlagos hőmérsékletek: minimum Plevlje 3, maximum Prilep és Stip 27 fok.

Rémhírt keltett tegnap Noviszádon két kiásott csontváz

A Szava Vukovics ucca rejtelméi

A noviszádi Szava Vukovicsa uccában Rácz Gábor vendéglőjével szemben most folynak egy új lakóház építkezései. Tegnap reggel amikor a munkások az alapozási munkálatok közben felásták a földet,

két csontváza bukkantak

Az egyik csontváz teljes épségben volt, míg a másiknak hiányzott a koponyája. Ez a felfedezés, elsősorban azonban az a körülmény, hogy az egyik csontváznak a koponyáját sehohsem találták,

nagy riadalmat keltett a Szava Vukovics uccai lakóinak soraiban és csakhamar az a hír terjedt el, hogy ezen a helyen még a háboru alatt borzalmas büntény történt.

Voltak, akik emlékeztek arra, hogy a Szava Vukovicsa uccában két gazdag vidéki kereskedőt meggyilkoltak és teljesen kifosztottak. Többen tudni vélték, hogy az esetet akkoriban eltussolták, mert a gyilkosságot állítólag katonák követték el. A felfedezés iránt a rendőrség is érdeklődni kezdett, amely szakértők bevonásával

csakhamar lerántotta a leplet az állítólagos titokzatos gyilkosságról.

Kiderült ugyanis, hogy ezen a helyen valamikor temető volt s hogy a csontvázak már több évtizede feküdnek a földben. Így a szenzáció korainak bizonyult és csakhamar a környéken is lecsillapodtak a felizgott kedélyek.

A miniszterileg **Gabelsberger-**féle gyors és engedélyezett gépipró iskola (igazgató Günsz Blanka okl. gyorsírás-tanár) tanításait szeptember 1-én kezdi meg. Beiratkozás naponta d. e. 8—1, d. u. 3—5 órákor. Novisad, Petra Zrinjskog 12

Koprivnica közelében huszonhét ember a Drávába fulladt

Bucusok megrendítő tömegtragédiája a Dráván

Zagrebből jelentik: Borzalmas tömegszerencsétlenség történt pénteken este a Koprivnica közelében fekvő Rapes község-nél a Dráván. A jelzett időben egy nagy csónakon nagyszámu földmunkás akart a

molvai bucsura menni. A nagy szélben a folyó közepén a csónak felborult és huszonkét utasa a vízbefulladt. Eddig huszonegy ember hulláját sikerült a vízből kifogni.

Beszélgetés egy hírneves magyar orvossal, aki az emberiség egyik legveszedelmesebb betegségének szérumát találta fel

Egy óra Szilvási Gyula dr. soproni laboratóriumában

Mióta a rádió és a táviró világgá villanyszikrázza a legutóbbi évtizedek egyik legjelentősebb orvosi felfedezésének, a gonorrhoea-szérum feltalálásának hírére, a magyarországi és külföldi tudományos körök — orvosok, bakteriológusok — érdeklődése szinte zuhatagszerűen árasztja el a szérum felfedezőjét, Szilvási Gyula dr. soproni kórházi főorvost. Nap-nap után berlini, bécsi, prágai, lipcsei, beográdi, bukaresti egyetemi orvosprofesszorok keresik fel levélben vagy személyesen a magyar orvost soproni laboratóriumában, hogy a szérum tudományos és gyakorlati értékéről meggyőződést szerezzenek. De nemcsak az orvostársadalom, hanem a gonorrhoeában szenvedők százezreinek figyelmé is reménykedve fordul Sopron felé, főleg azon betegeké, akik évek sora óta reménytelenül szenvednek a gonorrhoeának és kezelésének minden kínzó fájdalmát és kellemetlenségét. Szilvási dr. széruma ugyanis

egyetlen oltásra rövid pár nap alatt teljesen meggyógyítja a legsúlyosabb gonorrhoeát is,

melyet eddig csak hosszú hét-nyolc hónapra át tartó fájdalmas és nagyon költséges kezeléssel tudtak meggyógyítani.

Szilvási dr. a szérumát lóvérsavóból tenyésztik ki s légmentesen lezárt apró kis ampullákban adagolja. De nemcsak üvegfioláit és boszorkányüstjét, maga-magát is szinte hermetikusan elzárja a nagy nyilvánosság, a sajtó ostroszerű érdeklődése elől. A dalai láma közvetlen közelébe könnyebben férközhet az újságíró, mint Szilvási Gyula dr. vegyi műhelyéhez. Ha egy-egy szemfülesebb riporternak sikerül is áttörni a feltaláló érdekes személyét övező tüskés drótkadályokon és ducmezőkön, újabb árokvonallal, Szilvási dr. magántitkárával találja szembe magát, aki a genfi konvenció illemszabályainak betartásával, szívélyes átkaroló mozdulattal hárit el minden rohamot a laboratórium ajtaja elől.

— A főorvos ur nem nyilatkozik... A főorvos ur dolgozik... A főorvos ur fáradt... A főorvos ur nincs itthon — indul meg ilyenkor egymásután a várvédő üteg pergőtüze a közvélemény katonái felé.

A minap kijátszottam, becsaptam a szigoru magántitkár urat. Kilestem a kritikus perccet, mikor félrevonult örhelyéről s kopogás nélkül benyitottam az Erzsébetkórházi boszorkánykonyhába. Szilvási dr. fehér orvoscöpenyben egy hosszú fehér asztal előtt állt és cigarettázott. Fújta a füstöt, mint egy vínális puffogó lokomotívja.

Ott állt egy jó méteres vastag üvegeső előtt, melyben valami savószerű csunya fo-

lyadék szűrődött át egy tenyérnyi töleséren.

Körülötte az asztalon és falilámpákon patikaüvegek színes légiói, lombikok, rézkatlanok, mérlegek, mikroszkópok, thermosok sorakoztak katonás hadrendben. Allt a hengerüvegeső előtt és várt. Nem engem várt, mert amint megpillantott, ijedten riadt fel:

— Már megint a sajtó? Százszor megmondtam, nem nyilatkozhatok a nagy nyilvánosság számára, míg az illetékes orvoskörök szérumomat ki nem próbálták.

Megnyugtatom, nem mint újságíró törtem be titka műhelyébe, hanem mint jóbarát, akit közel két évtizedes barátság meleg szálai fűznek hozzá, mint igazi jóbarátnak tán csak szabad megérdeklődnöm, mennyire haladt a munkájában. Elmosolyodt a mondta rá:

Olcsó tűzifa!

Mindennemű száraz tűzifa kapható a minőségben erdei ölekre rakva, a futaki országúton lévő telepünkön. Kívánatra házhoz is szállítunk. Bővebbet **Cara Dusana ul. 10. d. u. 2-6-ig. Telefon 28-72** Ugyanott tölgy és hárs fűrészelt anyag kapható

— Nem mondhatok többet: program szerint megy minden.

A próbaoltások eredményével megvagyok elégedve.

Majd ha megtartottam beszámolómat felfedezéséről az orvosszövetség plénuma előtt, szívesen álllok rendelkezésére a sajtónak is, de addig nem beszélhetek még a barátainak sem.

— Ez mind szép — mondottam — csak egyre vagyok kíváncsi, van-e sok pozitív eset?

— A soproni kórházban eddig 184 oltást végeztem s csak kevés esetben volt negatív az eredmény.

Százhatvankét férfi és női beteg, mind súlyos eset volt, — teljesen meggyógyult. Van, aki 2-3, volt aki 5-6 nap alatt gyógyult. A negatív esetek leg-többjénél is nem az én elgondolásomban, hanem a szérumadagok különbözőségeiben volt a hiba. Szérumomat házilag magam állítom elő, eszközeim meglehetősen primitívek még, mindaddig, míg szérumom tenyésztésére megfelelő eszközöket és berendezkedést nem tudok teremteni, addig bizony lesznek negatív eseteim is.

Fürkésző tekintettel néztem körül a laboratóriumban. Vért szimatoltam. Párolgó lóvért szerettem volna látni, melyből csodaszérumát boszorkányozza ki Szilvási dr.

— A lovaimat keresi ugye — olvasta ki Szilvási dr. szándékmat — na jöjjön megmutatom. Karon fogott s átvezetett a kórházzal szemben levő istállójába. A tágas, szellős istállóban három ló ropogtatta a pompás zabbrakot a jászol előtt. Három okosfejű, kurtúra nyírott sörényű, karsu testű magyar ló.

A nyakán mindegyiknek két-három helyen is fehér vattacsomó tapasztotta be a sebet, melyen át nemrég vett vért tölük Szilvási dr. a szérumhoz.

Alogy beléptünk az ajtón, a három jámbor állat nyomban abban hagyta az abrakevest s ösztönszerűleg toporzékolni kezdett. Csak akkor nyugodtak meg, mikor látták, hogy nincs műszer orvosgazdájuk kezében.

— Ez a három ló az emberiség martírja — mondta Szilvási dr. — Vérükkel váltják meg a szenvedő embereket.

Egy-egy ilyen állat évente huszezer férfit és nőt fog megváltani véradagjával

a kánzó gonorrhoeától s adja vissza az egészségnek, az életnek.

Mikor visszakísértem Szilvási dr.-t kórházi laboratóriumába, már örhelyén állt a szigoru magántitkár. Kezében egy kötegyűi levél a világ minden részéből, jobbára betegetől, akik kétségbeesett könyörgéssel kérnek gyógyulást a soproni főorvostól. „Mentsen meg főorvos ur... Remeg a toll a kezemben a reménységtől, mikor Önhöz fordulok” — sikoltják kórban, szívettpőten a levelek szótlan szájai. Megannyi egy-egy titkolt, sötét élettragédiának lebentit fel lepleit. A főorvos kezében meg-megremegnek a levelek, jóságos szemében az emberi lélek legszebb gyöngye, a meghatottság meleg könnye csillan meg. Némán kezét nyújtott s besietett laboratóriumába.

Sietős a megváltás munkája: sok a reménytelenség poklában égő kétségbeesett beteg ember...

Sümeghy Zoltán

A sztáribecseji Katolikus Iparos Legényegylet kabaréja

A minden áron való szertelen műkedvelőzések időszaká után szélesend következett be Sztáribecsejen a Thalia berkeiben.

Ritka esetnek számít és valóban szenzációs számba megy, ha a — máskülönben jöhírnevű — becei műkedvelők manapság előadás rendezésére szánják rá magukat.

A katolikus legényegylet kabaréestjét azonban nemcsak emiatt és nem csak a esztörtöki centennáriumi ünnepek miatt előzte meg nagy érdeklődés, de a gondosan kiválasztott szereplők is sokat ígértek.

A Plank Ferenc káplán, Graff Gyula és Nothof Károlyból álló rendező-trió valóban kitünő előadást produkált. Nem von le azonban a rendezőség érdeméből semmit az a megállapítás, hogy ilyen anyaggal dolgozik meg is volt könnyítve mert a szereplők egy től egyig kitünő alakítást nyújtottak.

Nem foglalkozhatunk külön-külön minden előadott darab méltatásával sem külön minden szereplővel, pedig megérdemelnék.

Szerepeltek: Brankovics Rózsi, Graff Piroška, Papp Bözsi, Pongrácz Irma, Rinschneider Kató, Sági Böske, Sárvári Böske, Terék Mariska, Farkas Béla, Graff János, Komáromi László, Kovács Gyula, Mirsanay János, Nothof Károly, Oláh György, Röt István, Zimányi Bandi, Banka Rezső.

Konferált: Nothof Károly.

A legényegylet hatalmas nagytermét teljesen megtöltötte a közönség és a keső hajnali órákig hangos jókedvvel mulatott a fiatalság.

TÉGLA legjobb minőségben, legjutányosabb áron kapható **LESZMEISTER FATELEPEN, NOVISAD** Kamenici ut végén (Vasúti átjárótól balra). Telefon 24-78.

Rogaška Slatina. Gyomorfekélynél, gyomorhaj és bélhurtnál, valamint máj- és vesebántalmaknál a legeredményesebben gyógyít a Styria gyógyvíz.

APOLLO, augusztus 17-én

Hajsza a milliók után

Kalandorfilm Ludwig Wohl „Lord Spleen” c. regénye után 7 felvonásban. — Főszereplők: Luciano Albertini, Gretl Barndt és Verebes Ernő

HIREK

1930
AUGUSZTUS
17
VASÁRNAP

Római katolikus: Jácint hv. Protestáns: Bertram. Görög-keleti: (augusztus 4) Efezi hét gyermek. A nap kel 4 óra 41 perckor, nyugszik 13 óra 42 perckor. A hold kel 22 óra 15 perckor, nyugszik 13 óra 23 perckor.

Időjárás: (A noviszádi katonai meteorológiai állomás jelentése). Tulnyomóan derült idő az ország déli részein, másutt borus és helyenként esős, élénkebb szelekkel.

Időjárás: Derült idő délen, változékony és borus idő északon és nyugaton. Noviszádon változékony idő várható. A hőmérséklet 11 és 21 fok között fog változni.

— Egyházi hangverseny volt a szuboticei Szent Ferenc rendi templomban. Ritka művészi élvezetben volt részük a szuboticei római katolikus hívőknek és a zenekedvelő közönségnek pénteken délután a szuboticei Szent Ferenc-rendiek templomában. A mise alatt Szegedy Sándor a szuboticei származású kiválóan tehetséges fiatal hegedűművész és Rackó Ilona énekesnő hangversenyeztek. Különösen Szegedy művészi játéka gyakorolt mély hatást a hívőkre. Szegedy Handel-Hubay Largo-tját és Corelli „Lalolia”-ját interpretálta teljes művészi átérzéssel. Szegedy játéka tökéletesen kifejezte a híres zenedarabokat átható vallásos érzését. Rackó Ilona Gounod „Ave Máriáját” énekelte művészi készséggel. A kíséretet Fehér Ödön karnagy kitünően látta el.

— Egy ittas szuboticei soffőr csaknem végzetes szerencsétlenséget idézett elő a paksi országon. Szombaton délelőtt tizenegy óraker sulyos kimenetelű autóbaleset történt a paksi úton, amely könnyen végzetessé válhatott volna. Glancesik Tamás szuboticei soffőr, Vidákovics Flórián berautótulajdonos alkalmazottja teljesen ittas állapotban Pálcisra vitt három utast, köztük Malagurszki Balázs tizenhét éves és Kliszkovics Imre tizenhat éves fiukat. Glancesik meg nem engedett sebességgel vezette a gépkocsiját, amely a villanytelep előtt teljes erővel neki ütődött egy utszéli fának. Az autó felborult és maga alá temette utasait. Különös szerencse, hogy azok nem szenvedtek életveszélyes sérüléseket. A legsúlyosabb Malagurszki Balásznak a sérülése, aki a fején szenvedett sérüléseket és négy fogát kiütődött. Az autó másik két utasa könnyebb zúzódások árán menekült a balesetből. A soffőr a fején és az oldalán sérült meg. A rendőrség letartóztatta a soffőrt, miután kiderült, hogy ittas állapotban vezette a gépkocsit.

Jogi doktorátust 4 év alatt az idén iratkozók is változatlanul, évente egy-szer feltevéssel megszerezhetik. — Kérjen díjtalan felvilágosítást **FONETIKUS JOGI SZEMINÁRIUM, Budapest, Dohány uca 88**

— Dr. Lustig Nándor és dr. Lampel Béla noviszádi ügyvédek közös irodája augusztus 15-től Mileticseva (Kenyér uca) 55. alatt van. (Telefon 20—86.)

— Felakasztotta magát egy asszony. Szentáról jelentik: Rákin Milosné 35 éves szentai asszony szombaton délelőtt 8 óraker egy őrizetlen pillanatban felakasztotta magát s mire tettét fia észrevette, az asszony már halot volt. Tettének oka gyógyíthatatlan szembetegsége volt.

— Lopás Szomborban. A szombori Hárs la uccában, Tucakovics Mato gazdálkodótól tegnap éjjel ismeretlen tettesek négy macot elhajtottak. A rendőrség nyomozza a tolvajokat.

— Aki sovány és ideges vagy álmatlanságban szenved, igyon GERBER-féle DUF LA MALATA „GOLIAT” fekete sört.

A százesztendős sztaribecseji katolikus templom főoltárának festménye

Képünk Than Mór világhírű festőművész alkotását mutatja, amely most a százesztendős fennállását jubileum sztaribecseji belvárosi katolikus templom főoltárán van elhelyezve. A kép Mária mennyemeneletét ábrázolja. A Szent Szűzet angyalok veszik körül, a kép alján Szűz Máriát sírjában nem találó apostolok vannak.

A képet a Becsén 1828-ban született apáti Than Mór, a világhírű festőművész 1855-ben festette Bécsben.

— 0 —

ÉPÜLETFA, DESZKA, LÉC, ASZTALOSÁRU
1488 **VINKOVICS FATELEP**
NOVISAD, Futoski pat (Kózkórház mellett.) Telefon 22-57

Gyermekkezesi ügy választékban, csorba oleső árban. Hendet butorüzet, Noviszád.

A rendőrség letartóztatta a szuboticei házaspárt, aki hat napig éhezni hagyta gyermekeit

Tegnap számában beszámolt a Reggeli Ujság arról a borzalmas esekedetről, amelyet Bognár József szuboticei géplakatos és vadházastársa Reiter Katia követett el. A lelküismeretlen szülők egy héttel ezelőtt eltávoztak Szuboticáról és minden felügyelet és élelem nélkül egyedül hagyták Napnyugati Ugarok-beli házukban kicsiny gyermekeiket. A legkisebb gyermek egy éves Bognár József a koplalástól eszméletlenül feküdt, amikor a rendőrök rátaláltak. A másik két gyermek is sulyosan megbetegedett az éhezéstől.

A rendőrség körözölevelet bocsátott ki a nyomtalanul eltűnt szülők ellen. Neráncies rendőrbiztos

szombaton délelőtt Szuboticeán az utcán felismerte és feltartóztatta Bognár Józsefet és vadházastársát

és előállította őket a rendőrségen, amely eljárást indított ellenük, de visszaadta nekik az éhezéstől elesigázott gyermekeiket.

Sulyosan összeverték egy kelebiai gazdálkodót

Pénteken este jelentették a szuboticei rendőrségen, hogy újabb véres verekedés történt Kelebián. Eddig ismeretlen tettesek megtámadták Krnyanszki Balovjev Szteván kelebiai gazdálkodót. Krnyanszki fél kilencor el akart menni hazulról, a néptelen tanyai úton azonban egy nagyobb társaság lesett rá és ismeretlen emberek botokkal támadtak ereire s úgy összeverték, hogy vértócsában, eszméletlenül maradt a földön. Hajnaltájban szülei akadtak rá, akik beszállították a kózkórházba. Állapota rend-

KORZO MOZI NOVISAD

Augusztus 18 es 19 én

Taras kozák

az orosz filmművészet gyöngye.

TIM ÉS TOM

Tengeri hajósok

című népszerű viglátékban

kívül sulyos. A rendőrség a támadók ellen megindította a nyomozást, eddig azonban nem tudták megállapítani kilétüket. A bünyügyi osztály detektívjei kiszálltak a kózkórházba, Krnyanszkit azonban nem lehetett kihallgatni, mert még mindig nem nyerte vissza eszméletét.

A szuboticei ügyészség elejtette a vádat a betöréssel vádolt moli mechanikus és társai ellen

A szuboticei törvényszéken Bozsics Milán elnök törvényszéki bíró tanácsa szombaton délelőtt tárgyalta Mihaljev Péter moli mechanikus és Banjari Kálmán sütő bünyűjét. A vádlottak az ügyészség vádirata szerint október tizenegyedikén éjszaka

az ablakon át behatoltak Bognár Ilona házába.

Bognár Ilona közös háztartásban él Viktor Béla géplakattal.

A betörők teljesen kifosztották a házat és több mint tizenhatezer dinár értékű tárgyat loptak el.

A tárgyalásnak az volt az érdekessége, hogy

úgy a vádlottak, mint Viktor Béla, a károsult, közönséges büncselekményekért elítelt foglyok voltak.

Mihaljev Pétert hét vi fegyháza itéltek, Viktor Béla pedig kétévi fegyházbüntetését tölti ki Szuboticeán. Mihaljevot a lepoglavai fegyházból szállították a szuboticei tárgyalásra. A vádlottak tagadták a betörést, Viktor Béla pedig kijelentette, hogy nem kívánja a vádlottak megbüntetését. A tanak vallomása után Makszimovics vezetőügyész bejelentette, hogy

elejti a vádat a vádlottak ellen.

Dr. Pataki Antal védő előterjesztésére a bíróság szabadlábra helyezte Bányai Kálmánt.

Asztalosáru, épületfa csomóméretes borovi deszka, léc, staffli, cserép, téglá legelőnyösebben **LUDWIG HUBERT i SIN** cégnél **NOVISAD, V. LI.** man. Tel. 25-47

TÖZSDEZÁRLATOK

Zürich. Beograd 9.125, Budapest 90.19, Páris 2021.50, London 2504.25, Newyork 514.0750, Brüsszel 71.90, Milánó 26.9350, Madrid 54.90, Amsterdam 207.125, Berlin 122.795, Bécs 72.65, Szófia 3.725, Prága 15.25, Varso 57.75, Bukarest 3.065.

Csikágó. Buza lanya. Szeptemberre 89 ötnyolcad, decemberre 94 háromnegyed, márciusra 99 egynegyed, májusra 102 háromnyolcad. Tengeri, lanya: szeptemberre 97 és fél, decemberre 93, márciusra 95, májusra 97 és fél. Zab, lanya: szeptemberre 59 egynyolcad, decemberre 64 háromnegyed, márciusra 68 hétnyolcad, májusra 72. Rozs, lanya: szeptemberre 39 hétnyolcad, decemberre 43 hétnyolcad, márciusra 45 ötnyolcad, májusra 47 háromnyolcad.

Buenos Ayres. Buza október 9.62. Tengeri október 9.60, december 6.29. Zab október 6.47, december 4.80.

Winipeg. Irányzat lanyhuló. Buza október 93.75, december 95 ötnyolcad, március 102 egynyolcad.

Vienna—PSK 0:0. Zuhogó esőben folyt le a mérkőzés, amelyet nagy tömeg nézett végig. A vendécsapat igen jó formát mutatott. Mindkét csapat teljes ensemblével játszott. Jokszics bíró pártatlan volt.

— A vér felfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József víz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életert teremt. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Dr. Nikolics Vladimír sztarakanizsai városi kerületi orvost a báni hivatal véglegesen megerősítette állásában.

— **Eljegyzés.** Elbert Honkát, Elbert Mór vasbutorgyáros leányát (Budapest) eljegyezte Lustig Nándor, a Jugoslavische Müllerzeitung szerkesztő-tulajdonosa (Novi Sad). (Minden külön értesítés helyett.)

— **Eljegyzés.** Morgenstern Ernő és Lederer Ibolyka, Noviszád, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Házasság. Brenner Etus és Kott Gyula, vasárnap, augusztus 17-én délelőtt 1/2 12 órakor tartják esküvőjüket a beltéri római katolikus templomban.

— A becskeréki sakkverseny. A pénteki kilencedik forduló után a verseny állása a következő: Nedeljkovics 8, Gabrovsek 8, Hegedüs 7 és fél, Schreiber 7, Acimovics 5 és fél (1 függő), Heklay 5 és fél, dr. Alekszics 5, Strauss 4, Sitrák 3 és fél, Herbatin 3, Baloghy 2 és fél (1 függő), Putnik 1, Puskás 1, Petrovics fél. Vasárnap játszanak: Nedeljkovics—Strauss, Schreiber—Herbatin, dr. Alekszics—Sitrák, Gabrovsek—Hegedüs, Acimovics—Heklay, Puskás—Baloghy, Putnik—Petrovics.

— **Sztarikanizsai zongoraművész nő-játéka a beográdi rádióban.** Huszágh Mária sztarikanizsai urleány, ki a bécsi konzervatóriumon a „Mester Iskola” növendéke volt és e hó 12-én a budapesti stúdióban vendégszerepelt, rövid időn belül a beográdi rádióban fog előadni néhány értékes számot. A művész nő Liszt, Bach, Chopin és Reger műveiből interpretál zongorahangverseny ke retében.

— **Uj földterületet fedeztek fel az északi sark közelében.** Moszkvából jelentik: A Sedov nevű jégtörő jelentést küldött, hogy Novaja Zemlja szigetétől északra újabb hatalmas kiterjedésű földterületre bukkant. A felfedezés az északi szélesség 79 fok és 25 perce, a keleti hosszúság 76 fok és tizedik perce alatt történt.

— **Dr. Desider Keiner szabadságáról** visszatért. Rendelését vasárnap ismét megkezdte.

— **Uj mozi Sztarakanizsán.** A folyó év elején Sztarakanizsa város egyetlen mozija a Korzó mozi megszűnt, mert a hatóság a mozi helyiségét tűzrendészeti okok miatt nem tartotta megfelelőnek. Sztarakanizsa város közönsége azóta nagyon nélkülözi ezen kedvenc szórakozását. Most Prohászka István és Bata Dániel a Herédy-féle vendéglő nagy színháztermét kibérelték s azt mozielőadások céljára átalakították. Az „Apolló” mozi már a közeljövőben megkezdte működését Sztarakanizsán, melynek az egész város társadalma egyaránt örül.

— **A koldus mint hitelező.** Jellemző kis esetet telefonált be tegnap egyik noviszádi kereskedő szerkesztőségünkbe. Szombat lévén, a koldusok sűrű egymásutánban állítottak be az üzletbe s a kereskedőnek végül is kifogyott az aprópénze. Így történt, hogy az egyik koldus már nem kaphatott alamizsnát.

— **Jöjjön majd szerdán bácsikám,** akkor a mait is átadom, mondta a kereskedő az ajtóban álló koldusnak.

Mire a koldus felháborodott hangon:

— **A fene egye meg,** ma már mindenki adós marad!...

Fajbaromfikiállítás Temerinben. A temerini Gazdakör kebelében működő Fajbaromfityesztők Egyesülete november 16—17-én kiállítást rendez a Gazdakör helyiségében. Kiállításra kerülnek: tyukok, kacsák, libák és galambok. A kiállításon bárki részt vehet, de csak fajtisza állatokkal. Benevezéseket október 1-ig az egyesület titkára Kiss Mihály tanító fogad. Benevezési díj kalitkánként tagoknak 10, nemtagoknak 20 dinár.

— **Princessfüzők méret után 450 dinártól** feljebb. Fischer J. és Fia, Noviszád.

Örültségi rohamában

fejlesztével fejbesujtotta saját leányát

egy szremszkikarlovcei földműves

A leány szerencsére csak könnyebb sérüléseket szenvedett

Pénteken este hangos segélykiáltásokra lettek figyelmesek Szremszki Karlovci egyik uccájának lakói. A segélykiáltások Vitkovics Anton, 65 éves földműves házából hallatszottak és amikor a szomszédok odaértek,

vérző fejjel egy fiatal leány szaladt ki az uccára, miközben rémülten elmondta, hogy apja fejével támadt rá és több ütést mért a fejére.

A szomszédok a csendőrség segítségével azonnal berohantak a házba és lefegyverezték a dühöngő Vitkovicsot. Rövidesen megállapítást nyert, hogy Vitkovics egy családi ügyből kifolyólag összekülönbözött a

leányával és Zimmer Antal nevű sógorával. Zimmer ugyanis néhány hónappal megvette Vitkovics házáat, amit azonban Vitkovics később megbánt s emiatt állandó volt a veszekedés a házban, ahol Vitkovicsnak is volt lakása. Amikor azután Vitkovics megtudta, hogy

sógora a leány nevére akarja iratni a házat, dühöngeni kezdett és fejével támadt a leányra,

aki azonban szerencsére csak könnyebben sebesült meg. A leányt egyébként beszállították a noviszádi közkórházba, Vitkovicsot pedig letartóztatták.

Ismeretlen tettesek feltörték a Vay-ügyben letartóztatott Halassy Géza lakását, ahonnan egy ezüst evőkészletet raboltak el

A rendőrségnek az a gyanuja, hogy a betörők fontos iratokat is elvittek

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrséget egy nem mindennapi és szenzációs betörés foglalkoztatja. Az elmúlt éjszaka folyamán ugyanis

ismeretlen tettesek feltörték a Vay-ügyben letartóztatott Halassy Géza Szentkirály ucai lakását, ott mindent felforgattak, majd elvitték magukkal Halassy feleségének tizenkét személyes ezüst evőkészletét.

A betörők az ugynevezett „riglihuzással” hatoltak be a lakásba, ott minden fiókot kinyitottak, mindent felforgattak és a rendőrségnek épp ezért az a gyanuja, hogy fontos iratokat is elvittek maguk-

kal, amelyek kompromittálók lehetnek a letartóztatott Halassyra.

A rendőrség nagy eréllyel indította meg a nyomozást a titokzatos betörők után. A betörés idején a lakásban senki sem tartózkodott, mert Halassy felesége férje letartóztatása után szüleihez költözött és a lakást, ahol egyszer már házkutatás volt, a rendőrség lepecsételte.

A Vay-ügyben egyébként pénteken este Czillér Antal műszaki vállalkozót hallgatták ki és ez a kihallgatás éjfél után egy óráig tartott. A kihallgatással kapcsolatban tegnap délelőtt Klausek Rezső műszaki főtanácsost hallgatta ki a vizsgálóbíró.

— **Claude Anet világhírű regénye a Mayerling a Képes Vasárnapban.** Ezen a héten kezd közölni a Képes Vasárnap Claude Anetnak, a nagy francia írónak világhírű regényét, a Mayerlinget, amelyet a nagy francia író a bécsi állami levéltár hiteles adatai nyomán írt meg Habsburg Rudolf osztrák trónörökös és Vecsera Mária romantikus és titokzatos szerelméről és haláláról. Rudolf trónörökös misztikus halála még ma is érdeklődésben tartja Európa közvéleményét és így nem csodálható, hogy a regény francia és német kiadásai hatalmas sikert arattak. Magyar nyelven pompás fordításban először a Képes Vasárnap hozza a Mayerlinget. Mutatványszámot bárkinék szívesen küld a kiadóhivatal, Szubotica, Kralja Alekszandra ulica 9.

Fontos értesítés

rádióvásárlóknak!

Cégünk kizárólag vadonatúj rádiókat hoz forgalomba, ennél fogva, ha hálaló ügynökök valakire régi rádiót cégünk nevében akarnak ráerőszakolni, kérjük azt nekünk haladéktalanul bejelenteni, hogy megfelelően eljárassunk az illetők ellen

CENTRAL RADIO

Szubotica, Kaszinó-palota, a Színház mellett

Ház Noviszádon

Trifković tér 7. szám alatt

nagyobb lakással

pincével, istállóval, udvarral, kerttel és a többi mellékkel. I. év szeptember 1-től

kiadó

Bővebb felvilágosítást nyújt Dr. Grigorijević ügyvédi irodája Noviszád, Kralja Petra ul. 5. 3652

UJDONSÁG! UJDONSÁG!

TIVAR ruhák

Elismert olcsó és jó férfi ruháink könnyebb beszerzése végett

Noviszádon, Pašičeva (Szűcs) ul. 6. sz. alatt

uj árusító üzletet nyitottunk

Mindenkinek ajánljuk, hogy férfi ruha szükséglete fedezése előtt ökvellenül és saját érdekében fektintse meg dús gazdag raktárunkat és győződjék meg az áru olcsóságáról és kitűnő minőségéről

TIVAR, férfi ruhaipar, Noviszád

uj árusítóüzlete, Pašičeva 6. 3654

Jókarban levő két darab 38 üléses

RENAULT AUTÓBUSZ

és négy darab 18 üléses

CHEVROLETT AUTÓBUSZ

eladó

kedvező fizetési feltételek mellett.

Érdeklődni lehet:

Autobus-Prometno-Društvo Noviszád-Palanka,

Noviszádon a Fehér Ökör vendéglőben levő irodahelyiségben. 3638

SPORTKLUBOK FIGYELMÉBE!

Futball, birkozó és tenniszkellemek, trikók és pulloverek

tetszés szerinti színben és csikozásban. Legolcsóbban készíti

BECK JENŐ kötött- és szövöttáru üzeme **10**
Subotica, Pašičeva ulica

Orosháza mellett a motoros halálragázott egy tisztviselőt és édesanyját

A tisztviselő motorkerékpáron haladt s nem hallotta a közeledő vonat zaját

Szegedről jelentik: Orosháza közelében az egyik vasuti átjárónál tegnap reggel nyolc órakor borzalmas szerencsétlenség történt. Zsarko Lajos negyvenéves hődmézövásárhelyi tisztviselő motorkerékpáron Orosháza felé igyekezett. A motorkerékpár oldalkocsijában a tisztviselő édesanyja ült. Mikor Zsarko Lajos az egyik kanyarodóban levő vasuti átjáróhoz ért, a sorompót nyitva találta és át akart hajtani a síneken.

Ugyanebben a percben rohogott arra Tótkomlós felől a motoros személyvonat. Zsarko a motor kipeffogásától nem hallotta a vonat zaját és éppen abban a pillanatban akart áthaladni a síneken, mikor a motoros is odaért.

A vonat kerekei a szerencsétlen embert elkapták és halálragázották, Zsarko Lajos a helyszínen meghalt, míg édesanyját haldokolva szállították be az orosházai kórházba. A szerencsétlenség ügyében megindították a vizsgálatot.

POPOVIĆ 3643
DESZANKA KRÉM
minden más krémet felülmul. A kozmetika csodája.
Egyedülrítés:
HELLER I VAŽONJI, VEL. KIKINDA

Faysal király repül

Faysal Irak királya berlini tartózkodása alkalmával Dresdenbe repült. Az exotikus uralkodónak nagyon tetszett a légi út.

Tánciskola megnyitás!

Ertesítem a t. tánc kedvelő ifjúságot, hogy három hónapos őszi tanfolyamot — elegendő számú jelentkezők esetén azonnal megkezdhetem — miáltal biztosítom tanítványaimat, hogy a legmodernebb táncok tanításában részesítem. Beiratkozások augusztus 3-tól kezdve felnőtteknek és gyermekeknek is.
Katyaszki Nikola táncinár, Noviszád, Usztavszka ulica 24.

Megszüntették a sertésvész zárlatot Noviszádon

A mai naptól kezdve vészmentes helyről ismét szállíthatók sertések a noviszádi piacokra

Mint már annak idején jelentettük, a noviszádi városi állatorvosi hivatal a Noviszád és környékén fellépett sertésvész miatt sertészárlatot rendelt el Noviszád területére. Mint most értesülünk, Noviszád város tanácsa

a tegnapi napon megszüntette a sertésvész zárlatot, úgy hogy a mai nap-

tól kezdve vészmentes helyekről ismét szállíthatók sertések a noviszádi napipiacra és heti állatvásárra.

Ez az intézkedés nagy mértékben könnyíti meg a mészárosok és hentesek bevásárlásait és remélhető, hogy ezek után a sertés ára is olcsóbb lesz.

Két dinár a szőlő a noviszádi nagypiacon

A termelők inkább olcsón eladják a szőlőt, mert még a két év előtti bor is a pincéjükben van

A bortermelés évek óta tartó válsága arra készteti a szőlősgazdákat, hogy szőlő termésüket értékesítsék és teljesen felhagyjanak a bortermeléssel. Ennek következtében óriási mennyiségű szőlő kerül a Szerémségből a noviszádi piacra. A nagy piacon már két dinárért is kapható szőlő, míg a legfinomabb esemeszőlő ára hat dinár.

A többi piacokon az árak változatlanok, a baromfipiacon szintén észlelhető egy kis áresökkenés.

Az árak e héten a következők voltak:

Állatpiac: Szarvasmarha 7.50—9, borjú 9—10, hizott sertés 9—11, bárány 6—7 dinár-kilója.

Baromfi piac: Hizott liba 16—17, hizott kacsa 15—16, dinár kilója, rántani való csirke 18—24, közepes csirke 22—30, kifejlett baromfi 35—60, fiatal liba 45—70, sovány liba 90—140, fiatal kacsa 30—40, sovány kacsa 40—50 dinár párja. Tojás 10—12 darab tiz dinár.

Halpiac: Ponty 18—25, harsa 25—30, süllő 16—30, kecsge 16—40, csuka 16—20 fehér hal 3—12 dinár kilója.

Gabonapiac: Buza 170—175, kukorica 130—140, árpa 120—130, zab 170—175 dinár mázsánként. Sárga bab 3—3.50, fehér bab 4.50—5 dinár kilója.

Szénapiac: Széna 45—75, muhar 55—75, szalma 20—25 dinár mázsája. Pelyva 30—45, zöld here 40—45 dinár kocsija.

Gyümölcsipiac: Szőlő 2—6, őszibarack 4—12, alma 2—4, körte 3—6, szilva 1.25—2.50, naspolya 4—6 dinár kilója.

Zöldségpiac: Paradicsom 1—1.50, burgonya 1.20—1.30, zöldbab 2—3, kis tök 3—4 dinár kilója. Tök 1.50—3, lopótök 2—4 dinár darabja, apró zöld paprika kilója 7—8 dinár, zöldpaprika 4—5, babura 4—6 dinár száza. Uborka 20—25 dinár száza. Zöldség esomója 0.75—1 dinár, kel 1—1.50 káposzta 1.50—2 dinár darabja, kalarabé 0.75—1 dinár esomója, kék paradicsom 1—1.50, váraskáposzta 1.50—2, görög dinnye 3—8, sárga dinnye 2—6 dinár darabja.

Tiz napon belül össze kell irni az Egyesült Államok szárazság által sújtott kerületeinek kárát

Hoover elnök kihallgatáson fogadta az egyes kerületek kormányzóit

Newyorkból jelentik: Hoover elnök, a kinek az az elhatározása, hogy a szárazság által sújtott vidékek lakosságának felsegélyezését minden késedelem nélkül meg kell kezdeni, pénteken este kihallgatáson fogadta a szárazság által sújtott kerületek kormányzóit is közölte velük, hogy

a tényleges károk összeírását haladéktalanul meg kell kezdeni és a munkálatokat tiz nap leforgása alatt be kell fe-

jezni.

A kormányzók az egyes kerületekben bizottságokat szerveznek, amelyek ezt a munkát gyorsan és haladéktalanul végrehajtják.

A szárazság egyébként az Egyesült Államokban tovább tart és az eső csak nagyon kevés helyen jelentkezett. Az itt-ott mutatkozó esőzések csak jelentéktelenül enyhítették a hőséget.

— A szentai áramfogyasztó közönség figyelmébe. A szentai villamostelep igazgatósága figyelmezteti az áramfogyasztó közönséget arra, hogy óra vagy vezeték javításnál csak azon egyéneknek engedjék meg a javítást, akik az igazgatóság által felmutatott szabályszerű igazolványokkal rendelkeznek. Egy javítás ára 10 dinár, hozzáadott anyaggal 12.50 dinár. Ez az intézkedés azért vált szükségessé, mert a városban egyes felelőtlen elemek javításokat eszközölnek anélkül, hogy arra felhatalmazásuk lenne s azért 30 dinárt számítanak fel. Javítás előtt látogatást tesznek az egyes házaknál, ahol felülvizsgálás ürügye alatt ki-

szedik az óra biztosítékját s később javítás miatt jelentkeznek.

A szentai iparosok és kereskedők ankétja az adóelengedés tárgyában. A szentai iparosok és kereskedők valamint más társas egyesületek a napokban ankétot tartottak a „Royal” szállóban adóelengedés tárgyában. Több felszólalás után úgy határoztak, hogy tekintve a súlyos gazdasági helyzetet az illetékes hatóságoknál elfognak járni, hogy legalább két évig tolják ki az adók fizetését, természetesen a kellő kamatok felszámolása mellett. A gyűlés felhatalmazta az elnököt dr. Zagorica Ivan királyi közjegyzőt, hogy a gyűlés határozata értelmében járjon el. Dr. Zagorica Ivan illetékes helyeken meg is tette már a szükséges lépéseket.

RADIÓ MŰSOR

Vasárnap, augusztus 17.

Beograd. 9. Átvitel a pravoszláv püspöki templomból. 10.30: Gramofon hangverseny. 12.30: Cigányzene. 13.30: Ujsághírek. 16: Átvitel a Franzthali férfienekkar 25 éves jubileumi ünnepségéről. 19.30: Vigjáték-előadás. 20: Vidám est. 22.10: Ujsághírek. 22.25: Seta Európán keresztül.

Budapest. 8: Szent Imre szoborleplezési ünnepségnek helyszíni közvetítése. 10: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébánia templomból. 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 2: Gramofonhangverseny. 3.30: A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadás sorozata. Gergely István m. kir. kertészeti főfelügyelő „A szilva feldolgozása”. 4: Rádió Szabad Egyetem. 5: Szalonzenei hangverseny. 6.30: Egyfelvonásosok a Studióból. 1. Két ember a bányában. Irta Herczegh Ferenc. 2. Két férfi. Irta Bibó Lajos. 7.30: Sport és lóverseny eredmények. 7.50: Zenekari hangverseny. 9.20: Tomcsányi János felolvasása: „A viztulai esoda”. (Lengyelország győzelmének tizedik évfordulója emlékére.) 9.50: Pataki jazz a mragitszigeti Spolarich étteremből. 10.50: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Banda Marci és cigányzenekarának hangversenye a Baross kávéházból.

Praha. 7—8.30: Karlsbadi fürdőzenekar. 9: Pozsony. 10.45: Gramofon (Mozart). 11: Podjebradi fürdőzenekar. 12: Mor. Ostrava. 16.15: Pozsony. 18.15: Német dalest. 19.30—22: Szindarab. 22.20—23.30: Pozsony.

Wien. 11.05: A bécsi szimfonikusok hangversenye. 16: Wacek zenekar. 19.10: Gottesman hegedű- és Wolfsohn zongoraművész játéka. 20: Időjelzés, sporthírek, holnapi műsor. 20.10: Meglepetések. Utána a Gangelberger zenekar játéka.

Zagreb. 14.30: Az eucharisztikus kongresszus mikrofonközvetítése. 20: Krisztuspasszió közvetítése.

Hétfő, augusztus 18.

Beograd. 10.30: Ujsághírek. 12.45: A rádiókvartett déli hangversenye. 13.30: Ujsághírek. 19: Átvitel Münchenből. Közvetítésre kerül az oberammergaui passziójáték. 19.30: Népdalok. 20: Zongora hangverseny. 21: A rádiókvartett esti hangversenye. 22: Ujsághírek. 22.10: Átvitel a Kék Madár étteremből.

Budapest. 9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. 12: Déli harangszó. — 12.05: A rádió házikvartettének hangversenye. 2.30: Hírek, élelmiszer árak. 3: Piaci árak, árfolyamhírek. 4: Vig Vilmos felolvasása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5: Rezek Román novellái. 5.30: Győri Lakatos Misi és cigányzenekarának hangversenye. 6.45: Rádió amatőr-posta. 7.25: Finánczy Ernő dr.: „Vitorlás cserkészlet.” 8.20: A Szent Imre ünnepség keretében a pápai bíboros legátus és a külföldi bíborosok üdvözlő estélye az ünnepi csarnokból. Helyszíni közvetítés.

Praha. 11.15: Gramofon. 12.20: Déli zene. 17: Pozsony. 20: Rádió zenekar. 21: Wurm bécsei operaénekesnő ária estje. — 21.30: Grieg. G-moll vonósnégyes. 22.15: Vendéglői zene.

Wien. 11: Gramofon. 12: Lederer zenekar. 15.15: Bauer zenekar. 19.30: A bécsi erdő költői zugai. 20: Időjelzés, időjárás, holnapi műsor. 20.05: Garda Jolán ária és dalestje. 20.30: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. Utána a Gaudriot jazz játéka.

Zagreb. 12.30: Gramofon. 20.30: Szabadhely valamilyen átvitelnek. 22.30: Külföldi állomások közvetítése.

SCHWERER JÓZSEF

meghatározott okl. építésmester a Róm. kath. hitközség bérpalotájának tervezője és művezető építéssé, elvállal minden magasépítési tervezést és kivitelet, valamint új, átalakítási és tartozási munkálatok végrehajtását. Iroda: a Róm. kath. hitközségi bérpalota építésénél.

Ma lesz az Achilles kerékpár egyesület versenye

Az elmúlt vasárnap, a nagy eső miatt nem lehetett megtartani a noviszádi Achilles kerékpár egyesület versenyt. Az egyesület ezért úgy döntött, hogy ma délután három órai kezdettel tartja meg az elmaradt jubileumi versenyt. A mai versenyre a következő egyesületek neveztek be: Szobotica Sz.

A. N. D., Sport, Villanytelep, Postás, Vrbászi Sport, Vrsaci Viktorija, Szremszki Brod, Veliki Beeskerek, Oszijek, Beograd, Vinkovci.

A díjkiosztás este nyolc órakor lesz az egyesület Lazé Kosztics uccai helyiségében. Utána katonai zene mellett reggelig tartó táncmulatság lesz.

A beogradi Sumadija tenniszklub Odzsacin

Milovanovics és Kaciancsics a csapat élén

Ma, vasárnap, végre létrejön a régóta várt találkozás a Dunabánság két vezető tenniszegyesülete: a beogradi Sumadija és az odzsaci tenniszklub között, ami közel egyértelmű egy Beograd—Odzsaci városközi mérkőzéssel.

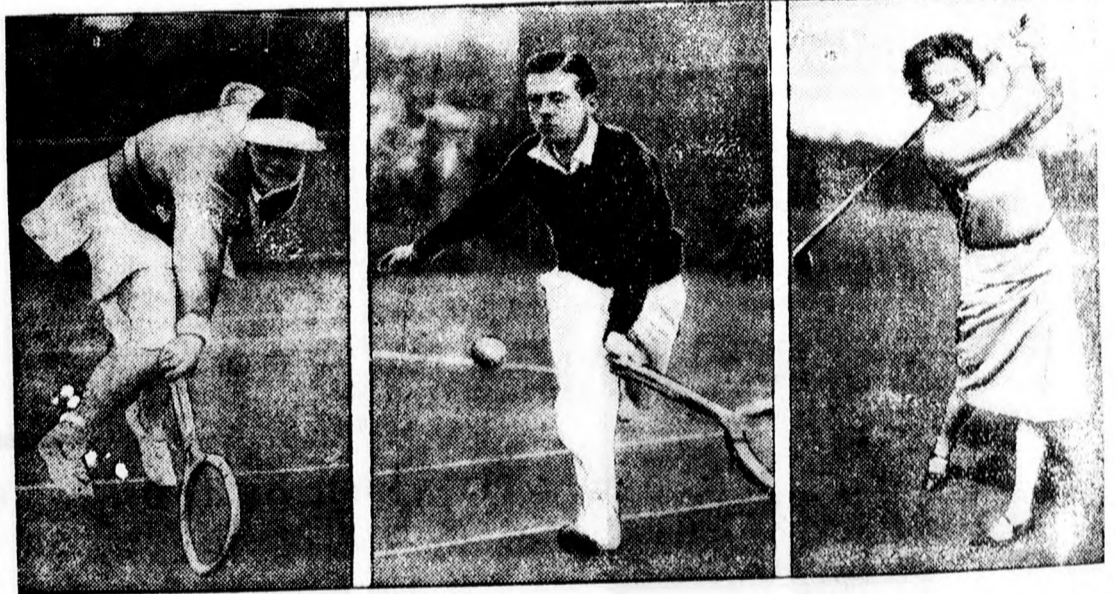
A két csapatnak, mint ismeretes, az országos bajnokság elődöntőjében kellett volna találkozni, ez a mérkőzés azonban elmaradt, mert hol a beogradiaknak, hol az odzsaciaknak voltak terminushétségeik. Így küzdelem nélkül megosztottak Zagreb mögött a bajnokság 2. és 3. helyén anélkül, hogy eldől volna kettőjük között az elsősegkérdése. Miután a két együttes játékosai eddig csak szórványosan, különféle versenyeken találkoztak egy-

mással, így ez lesz az első alkalom az erőviszonyok megállapítására.

Odzsaci a legjobb gárdáját sorakoztatja fel, s a beogradiak is, a mérkőzés fontosságának tudatában, jelenlegi legerősebb felállításukon fognak szerepelni. A csapat főszlopai: Kaciancsics és Milovanovics országoshírű játékosok, de főleg az utóbbi, akinek ma a fővárosban nincs ellenfele. Az ő mérkőzése Flamannal, a Vajdaság legjobb játékosával, nem mindennapi sportesemény, de rendkívül érdekesnek ígérkezik a többi mérkőzés is, amelyekből nehéz a győztest megjósolni.

A verseny reggel kilenc órakor kezdődik. Belépődíj nincs.

A német tenniszbajnokságok

Az idei német tenniszbajnokságok kellemetlen meglepetéssel végződtek a német játékosokra nézve, amennyiben a férfi számokban az idegenek győztek, csak Cilly Auszem mentette meg a német női tenniszzők becsületét.

Fenti képünk az ezévi német bajnokságot mutatja: Cilly Auszem a női bajnok, a francia Boussus, a férfi egyes bajnok, Benzinger a frankfurti nemzetközi golfbajnokság győztese.

Augusztus 23-én lesz a Hartmann-serleg döntőmérkőzése

Az odzsaci és palicsi tenniszklub, a Hartmann-serleg döntőjének résztvevői, megállapodtak abban, hogy a mérkőzést folyó hó 24-én játsszák le Palicson. A mérkőzés eddig meglehetősen bizonytalan kimenetelűnek látszott, most azonban a palicsi férfijátékosok gyenge formája miatt Odzsaci lett a határozott favoritja. Valószínű, hogy nem Schröger Lilly páratlan tehetsége, sem a hazai pálya nem lesz elégséges ahhoz, hogy a palicsiak megtudják akadályozni Odzsaci győzelmét.

Oszijeki Gradjanszki—Kispest 6:3 (2:3). Az oszijekai Gradjanszki pénteken szép győzelmet aratott a Kispest csapata felett. A mérkőzés mindvégig fair és élvezetes volt, a magas labdákkal operáló Kispest azonban nem tudott eredményt elérni a lapos passzokkal dolgozó Gradjanszki ellen. A pesti csapatnak csatársora volt feltűnően gyenge, míg a védelme kielégített.

NAK hírek. Felhívom az alant felsorolt játékosokat, hogy a jelzett időben pontosan jelenjenek meg az öltözőben. Első b. csapat 8 órakor: Hoffmann, Georgijevics, Szabó I, Schneck, Majorosi, Zolics, Lenhard, Siska, Juhász, Lerch, Longaver, Vas és Forvejter. Első csapat 2 óra 45 perckor: Dussing, Roka, Conics, Müller, Sarro, Subert, Bertók, Stefancsics, Lemler, Paszt, Pintér II. Haas, Alekszi. — Intéző.

A Sztarakanizsai AC, ma vasárnap a turijai Szoko komplett első csapatát látja vendégül barát-ságos mérkőzés keretében.

Vcl. Kikinda. Vasárnap a Koszovó pályán mutatkozik be az ország legjobb hazenaegyüttese a ljubljanaei „Ilirija” csapata, mely a Koszovó hazai csapatával veszi fel a küzdelmet. A jóképességű Koszovónak ugyancsak nagy erőfeszítésre lesz szüksége, hogy a katasztrofális vereségtől megóvja magát. Erre utal az Ilirija turáján elért eredményei.

Tizenhét állam vesz részt a prágai női olimpiáson

Az utolsó percben Magyarország is bejelentette részvételét

Prágából jelentik: A nemzetközi női olimpiász előkészületi munkálatai a befejezésükhöz közelednek. A hatalmas sportpálya, valamint a tribünök építési munkálatait néhány nap múlva fejezik be, úgy hogy a mérkőzések a megállapított időpontban megkezdődhetnek. A tegnapi napig a következő államok jelentették be a versenyeken való részvételüket: Japán 6 női atlétával, Esztország 4, Jugoszlávia 15, Lengyelország 14, Belgium 3, Anglia 23, Németország 21, Lettország 3, Ausztria 24, Franciaország 11, Olaszország 12, Svédország 10 és Svájc 2 női atlétával. A napokban várják Hollandia, Írország, az Egyesült Államok és Csehszlovákia jelentkezését is. Magyarország az utolsó percben jelentkezett, részvétele azonban bizonyos feltételektől függ, amelyeket a női atlétaszövetség állapított meg.

Hétfőn érkeztek meg Angliába a japán versenyzők, akik

tizenkét nap alatt tették meg az utat Japánból Csehszlovákiába.

A japán atléta nők Szibérián, Moszkván és Varsón keresztül utaztak Prágába. A japán női atléták már meg is kezdték a tréninget s ez alkalommal az egyik női atléta 41 métert dobott gerelyvetésben, amivel máris megdöntötte a világrekordot. Tegnap érkezett Prágába a női atlétaszövetség elnöksége is és élénken részt vesz a tréningmérkőzéseken.

TTC—Vrbászi SC 8:4 (4:3)

Barátságos, bíró: Daljev

A vrbászi együttes szereplése elé nagy érdeklődéssel tekintett a közönség, mivel 1920 óta még nem játszott Temerinben. A közvetlenül a mérkőzés előtt átvonuló jégesővel kevert hatalmas zápor azonban elriasztotta a közönséget a mérkőzéstől, úgy hogy csak kevesen nézték azt végig. A TTC Hegedűs, Kovács, Hajduk és Titz helyén tartálékkal veszi fel a küzdelmet és így is imponáló fölénnyel készíti megadásra az Erlemann és Elszász nélkül kiálló vendégsapattal. Az első félidő egyenlő ellenfelek szívós és magasnívójú küzdelmet mutatva, amelyben a TTC 2:0-as vezetése után váltakozva érte el a két csapat a góljait.

A második félidőben mindinkább kidomborodik a TTC fölénye. A vendégsapattal teljesen védelemre kényszeríti, úgy hogy az már csak a szélsők szöktetésével próbálkozik, teljesen eredménytelenül. A TTC góljait Pfau, Brachtl, Elek és Nagy lőtték.

Az első félidőt Döme, a másodikat a későn érkező Daljev vezette le. Mindkettő jól bíraskodott.

Szentai Rádnicski—Szombori Szoko 7:4 (4:0)

Osztályozó bajnoki. Bíró: Peresics

Rekord közönség előtt játszották osztályozó mérkőzésüket a szentai Rádnicski és a szombori Szoko a szombori Szoko pályán, amelyet minden jóslások ellenére is a jóképességű szentai együttes nyert meg.

A Szoko kezd s azonnal támadásba megy át, felnyomul a Rádnicski kapuhoz, azonban a Rádnicski ügyes taktikával leszereli. A helyzet megváltozik, a Rádnicski magára talál s gyors tempóban támadásba tér át, áttörve a Szoko védelmi sorát, Dekri beadásából Borbély a nyolcadik percben megszerzi a vezető gólt. Majd hullámzó mérkőzés következik, míg nem a Rádnicski balszélsője átpasszolja a labdát Bokros II-nek, aki továbbítja Márics centernek és ez védhetetlen gólt lő a Szokónak. Alig öt perc múlva a Rádnicski újra áttör a Szoko frontját s Borbély megszerzi a harmadik gólt csapatának. Utána mezőnyjáték, a Szoko több ízben támadásba megy át, egyenlítésre törekszik, azonban minden akciójuk a Rádnicski szívós védelmén hajótörést szenved. Végül Borbély megszerzi a negyedik gólt és ezzel beállítja a félidő eredményét.

A második félidőben a Szoko nagy ambícióval fog a játékba s erejének s tudásának latbetetésével

arra törekszik, hogy kiegyenlítse s esetleg saját javára hódítsa el a győzelmet. A hazai pálya és hazai publikum lelkesítése mellett sikerül is a Szokónak lélegzethez jutnia s jó néhányszor veszélyes helyzetet teremtettek a Rádnicski kapuja előtt. Lövéseiket Győre kapus bravuros védéssel háritotta el. Sorozatos támadásaik meghozta az eredményt s sikerült három gólt elhelyezniük a Rádnicski hálójában. A második félidő folyamán azonban a jobban játszó Szoko mellett is nyomásztó Rádnicski fölény mutatkozott s már előre meg lehetett jósolni a Rádnicski győzelmét, amely góljainak számát még hárommal szaporította s így 7:4 arányban megnyerte az első forduló mérkőzését. Góllövők voltak: Deksi, Márics, Borbély és Bárány. Peresics bíró jó bíraskodott.

—o—

SzAND—Apatini „Tri Zvezda“ 2:1 (0:1)

Barátságos mérkőzés. Bíró: Molnár. Rekordszámú közönség előtt játszott a Szand pénteken Apatinban. A mérkőzésre mintegy százfőnyi drukkerhad jött el Oszijekről, akik a nemrég lejátszott Szand—Hajduk mérkőzésből kifolyólag hangosan tüntettek a Szand ellen. A Szand a mérkőzésre egy tartalékkal állt ki, míg a Tri Zvezde teljes csapatával állt sorompóba. A játék elejétől végig erős iramban folyt le, különösen a Tri Zvezde részéről, mert nagyon ambicionálta a Szand legyőzését. A Szand ezzel szemben a ma megtartandó Obilics—Szand mérkőzésre gondolva, nagyon kiemelte magát, de még így is Kovács és Beleszlin annyira megsérült, hogy még mindig kétes a mai szereplésük, ami mindenesetre nagyon káros az egyesületükre nézve.

A mérkőzés erős iramban indult a Tri Zvezde részéről és rövid ideig tartó fölénye után sikerült Stark révén a vezetést megszereznie. A Szand csak a gól után tért magához, azonban az első félidőben már nem sikerült az eredményen változtatni. Az első félidő végén Kovács és Beleszlin megsérültek, úgyhogy a második félidőben két tartalékkal folytatta a Szand a játékot. A második félidőben a Szand erős játékba fog és tartós ostrom után Inotai és Kovács góljaival sikerült is a győzelmet megszereznie.

Az apatini csapatból kitűnően játszott Zimmermann, Maasz és Cár, míg a Szand-ból Bali, Weisz és Márics. Molnár nagyon gyengén bíraskodott.

—o—

A SzAND ma a beogradi Obiliccsal játszik a JNS serlegért

A JNS serlegmérkőzések harmadik fordulójában a Szandot a beogradi Obiliccsal sorsolták ki, amely mérkőzés ma délután öt órakor kerül lebonyolításra a Szand pályán. A mérkőzés nagyon érdekesnek ígérkezik, mert egyenrangú ellenfelek küzdelme lesz látható. A játéknak revansjellege is van, mivel az Obilics tavaszi vendég szereplése alkalmával 4:3 arányban legyőzte a Szandot.

A mérkőzésre a Szand előreláthatólag három tartalékkal áll ki. Kovács és Beleszlin Apatinban sérültek meg, Gabrics pedig legyelmani ügyéből kifolyólag marad ki a csapatból.

—o—

Szaribecseji Tűzoltók—Bácskoprovoszelői Tűzoltók 4:1 (2:0). Bíró: Kurjaeski. A két testület old-boy csapata bokáig erős sárban nagy lelkesedéssel játszott a mérkőzést, melyet a több profival megspékelt becseji csapat nyert meg. A mérkőzés állandó becsei fölény mellett folyt le. A vendég-

csapat egésze élénk feltűnést keltett, mert eddig még veretlen volt a Tisza partján. A mezőny legjobb embere Csábi szertáros volt, aki egymaga több mint tíz gólt „akart” lőni. A petrovoszelői tizenegyből a kapus vált ki. Ő mentette meg csapatát a katasztrófális vereségtől, aki mellet jó volt még a balösszekötő is, kitűnően tudott futkározni a nagy sárban. Kurjaeski méltó komolysággal vezette a mérkőzést. A mérkőzésre jellemző, hogy a bíró csak négyszer fújt a sípjába: a két kezdetnél s két végzésnél.

Tri Zvezde I. b.—Sztaramoravici A. K. 4:1 (2:0).

Szentai Rádnicski—Szombori Szoko, osztályozó mérkőzés, bíró: Perl. Az osztályozó mérkőzés második fordulóját a szentai Rádnicski a szombori Szokoval Szentán játszta le. A mérkőzés favoritja — Szokónak a hazai pályán szenvedett nagyanyu vereségéből következtetve — a Rádnicski, amely napról-napra javul s ma már a legjobb formában van, úgy hogy biztos lépésekkel halad az elsőosztály felé. A Rádnicski Ib. és a Szt. kanizsai Ib. előmérkőzést játszanak.

Szentai uszók Palicson. A palicsi Sporting Club vasárnap délután uszóversenyt rendez Palics bajnokságáért, amelyen három kitűnő szentai uszó is részt vesz úgy mint a 100 méteres gyorsúszásban Kelemen Károly, az 50 méteres ifjúsági gyorsúszásban Zentai Béla és az 50 méteres gyermek gyorsúszásban Zentai Frici.

Szentai vízpoló I. és Ib. 3:2 (0:1). Bíró: Tolmácsy. Barátságos. Kedvezőtlen időben, szél és esőben játszott barátságos mérkőzést a szentai vízpoló I. és Ib. csapata barátságos mérkőzést, amelyet a jobb formát képviselő I. nyert meg. Tolmácsy bíró jól bíraskodott.

A magyar uszóbajnokság. Pénteken volt a magyar uszóbajnokság első napjai, a következő eredménnyel: százméteres mellúszás: 1. Hild 1 p. 19.4 mp. 200 méteres hölgy mellúszás: 1. Somogyi 3 p. 36.4 mp., 400 m. ifjúsági: 1. Pázmány 3 p. 10 mp. 100 m. hölgy hátúszás 1. Sipos 1 p. 36 mp. 400 m. gyorsúszás 1. vitéz Halasy 5 p. 20 400 m. hölgyúszás 1. Tóth 6 p. 36.2 mp. 3x100 méteres vegyes staféta 1. UTE csapata 3 p. 38.8 mp. 2. Egr MESE. (Bárány 58.4 mp alatt uszta a száz métert).

LENKEY IMRE ÉS FIA
GOLGOTA
TEMETKEZÉSI VÁLLALATA
Noviszád, Uszpenszka ulica 12. szám.
Temetések rendezését a legolcsóbbtól a legnagyobb igényeknek megfelelően, dísz és modern villanyvilágítással, vállalkunk, exhumálást, szállítást a legolcsóbb árban. Nagy raktár saját készítésű koporsókban, koszorúk és szemfedeleken. • Azonkívül raktáron tartunk butort, vállalkunk mindennemű asztalos munkát kedvező fizetési feltételek mellett.

B. M. W.
motorkerékpár 750 cm. mellékkocsival, kifogástalan állapotban eladó.
Pandek Ferencznel, Sztári Becsej. 3637

Hírdessen a Reggeli Ujságban

Vizsgázott
fűtő
azonnai felvétel
MICICS és KAMLER
szövőgyára
Noviszád, Futoski put.

Hatóságilag engedélyezett önkéntes
VÉGELADÁS
önköltségi áron alul
KLEIN GYULA rövid- és divatáru rég
NOVISAD, Futoski put 9. „Az arany körtéhez”
Vásároljon ott saját érdekében! 3636

Két 3 szoba előszoba
fürdőszobás modern
lakás
az egyik Laze Kostica u. 30. a másik Strazilovo u. 1. (Limán tőzsdé mögött) azonnaira kiadó.
Bővebbet ugyanott. 3639

Munkásleányok
könnyű munkára
felvétetnek
Krámer Testvérek
sodronygyárában
Noviszád, Mall Liman

Kereskedelmi végzett
fiatalabb
gyakornok
állást kaphat, elsőrendű biztosított intézetnél. Legalább két nyelven írott ajánlatok Kardos hirdetővalla ahoz. Noviszád intézendők. 3639

Városi Mozi Subotica
 Aug. 14-17 Csütörtöktől—vasárnapig
 Dupla műsor! **Két sláger!**
Az öreg bűnösök
 A főszerepben MARY ASTOR
Tom hőstettei
 Főszerepben **TOM MIX**
 Az előadások kezdete hétköznap 6 és 9, ünnep és vasárnap 4, 6 és 9 órákor. — LESZÁLLÍTOTT HELYÁRAK: 6, 7, 8, 10, 12, 14 és 15 dinár.

Eladó
18 hold szőlő
 KRALJEVREGEN, az Irgasz-telepen, közel a vasúthoz, SZOBONYA BERTALAN nyug. földművelésügyi igazgató-tanár egyvezetett Rákóczi-telepéből. A szőlő nemes bor- és csomaga fajtaikkal áll, termő gyümölcsfákkal, cseléd-lakással és 6 kúttal. **ÜGYNÖKÖK DIJAZTNAK**

Kirakatiúvek leg-olcsóbban Vitrum tükrögyárban, Noviszd, Futoski put 137. 2222

ELADÓ
 ELADÓ négy sarkos erős bódé, hentesnek, péknek vagy piaci árusnak nagyon alkalmas. Noviszd, Jovan Aranyev 10. 3623

ÜZEMBEN megtekinthető 28-30 HP stabil szivógázmotor generátorral, költör, Fladrich daráló, transmissiók, szijtarcsák stb. eladó. Gausz János, Noviszd, Futoski put 66. 3626

ELADÓ zongora, varrógép, sezlon és egy komplett ebédlő. Dr. Klein, Noviszd, Mali Limán, érdeklődni a házmesternél. 3627

JÓKARBAN levő gyermek sportkocs és egészséges kisebb-nagyobb boroshordók eladók. Noviszd, Zseljeznicska 44. Malcsics. 3732

VENDÉGLŐ nagy tánc-helyiséggel Bácsko Petrovoszelo község Főuccáján, örök áron eladó vagy bérebe kiadó. Panics Boskónál, Bácsko Petrovoszelo. 3633

Gergely-féle 50-es, lámpa és melegvíz fűtéses keltetőgép és 17 kötet Tolnai Világ Történelem eladó. Noviszd, Ustavka 28.

Van szerencsém értesíteni a n.e. közönséget és ismerőseimet hogy a **Müncheni söröző** vezetését elvállaltam. — Szíves támogatást kér tisztelettel. **TORER GYURO**

Alig használt 3590 **három kerekcses ülőkocsi** kézzel hajtható, leereszthető elől hátul a ezáltal hosszabbítható, járnai nem tudóknak olcsón eladó **Bővebbet a noviszdai kiadóban**

Jókarban levő kéttonnás masszív **teherautó eladó ECKSTEIN SIMON** Noviszd, Futoski put 8.

APROHIRDETÉSEK
 egy hétköznap, mint vasárnap
 egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
 a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

TELJES fűszerüzletbe-
 rendezés olcsón eladó. Cim
 Bristol trafikban, Noviszd. 3659

ALLAST KERES
 HÁZMESTERNEK, ko-
 csisnak vagy hasonló mi-
 nőségben állást keres fiatal
 gyermektelen házaspár. —
 Bujnik András, Noviszd,
 Firoski drom 1.137. 3635

Kereskedőség, szerény
 fizetéssel állást keres.
 Császár Lajos, Steva Ste-
 vanovicsa 8. Noviszd. 3660

Négy középiskolát vég-
 zetti fiatal nagyobb keres-
 kedésbe tanoncnak adnám.
 azonnalra, Meudján János,
 Mali Idjos. 3662

NYUGDIJAS vasutas,
 vizsgázott gépész, pénzbe-
 szedő, raktárnoki, vagy
 bármilyen állást keres. Cim
 a noviszdai kiadóban 3466

HÁZMESTERI állást ke-
 res fiatal gyermektelen há-
 zaspár. Cim a noviszdai
 kiadóban. 3579

KIADÓ

KÉT KÜLÖNBEJÁRATU
 butorozott uccai szoba a
 város központjában fürdő-
 szobahasználattal szeptem-
 ber 1-től kiadó. A szobák
 irodának is rendkívül alkal-
 masak. Cim a noviszdai
 kiadóban. 3642

KÉT UCCAI szoba iro-
 dának, azonkívül egy szoba-
 konyha-spezl október 1-re
 és egy uccai butorozott
 szoba különbejárattal szeptem-
 ber 1-re kiadó. Noviszd,
 Zseljeznicska 78. 3628

65 HOLD FÖLD tanya-
 val együtt a szabaji hatá-
 ron bérbeadó. Bővebbet a
 tulajdonosnál Krámer Mi-
 hály Noviszd, Kr. Alexandra
 7. sórcsarnok. 3644

KIADÓ udvari helyiség
 irodának vagy raktárnak.
 Broadway Noviszd, Jevrej-
 ska 14. 3541

MAGÁNYOS HÁZ mé-
 száros üzlettel, nagy pince,
 istálló, műhely és a többi
 mellékkeliségekkel, nagy
 portával — mézárósnak
 vagy bármilyen célra —
 október 1-re kiadó. Meg-
 tekinthető Dániel Péter
 mézárósnál, Noviszd. 3629

SZUBOTICÁN magányos
 ház 2 szoba stb. helyiség-
 gel, szép kerttel, zsidó kör-
 házzal szemben, szeptem-
 berre kiadó. (Paja Dobano-
 vacska ul. 3.) 5426

KÉTÁGYAS különbejá-
 ratu uccai butorozott szoba
 azonnalra kiadó. Noviszd.
 Ustavka ul. 33. 3651

HÁROMSZOBÁS lakás
 fürdőszobával, vízvezeték-
 kei szeptember 1-re kiadó.
 Cim a noviszdai kiadóhi-
 vatalban. 3665

LAKÁS takarítás ellené-
 ben kiadó. Cim a noviszdai
 kiadóhivatalban 3666

KIADÓ egy hentesüzlet-
 helyiség, esetleg más célra
 is alkalmas. Bővebbet Fu-
 toskiput 101. Noviszd. 3663

ÜZLETHELYISÉG kiadó
 portállal és mellékkelisé-
 gekkel a főuccán. Bővebbet
 Duna ucca 9. Singer, I. em.
 balra. 3655

KÉT SZOBA konyha
 augusztus 15-re, ugyanott
 egy kis üzlethelyiség kiadó.
 Adler Géza, Noviszd,
 Ustavszka 36. 3567

Három szoba összes mellék-
 keliségekkel, egy szoba
 előszoba konyha és egy
 szoba konyhás lakás **KI-
 ADÓK**. Noviszd, Magyar
 ucca 51. szám. 3572

ÜZLETHELYISÉG a vá-
 ros központjában irodának
 is alkalmas, kiadó. Novi-
 szád, Ivana Szubotics ul.
 20. sz. 3594

KERESLET

TANONC felvétetik Do-
 rogi borbélynál, Noviszd,
 Nemaszka ucca 22. 3630

A külföld humora

— Ez a Petersen mindig lustább lesz!
 Most már csak téli tájképeket fest, hogy a
 levelek festése ne adjon munkát neki.
 (Everybody Weekly)

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMAN SANDOR

LIFKA KERT MOZI

Csütörtöktől—vasárnapig 2 sláger!
OROSZ FILM UJDONSÁGI
CO DA MARIA
 az eleganciájáról híres művész nő felléptével
TESHA
 Egy orosz táncosnő szenvedései a forradalom idején
BEBE DANIELS ragyogó ujdonsága
Csók az autófaxin
 Kacagató vigjáték
 Előadások kezdete 6 és 9 órákor,
 vasárnap 4-6-9 órákor. Kedvező időben a Kertben

His Master's Voice, Poydor, Brunswick
Gramofonok
 gramofonlemezek
 kedvező fizetési feltételekkel
Vig Zsigmond Sándor
 zeneműkereskedés Subotica Kérje díjmentesen nagy árjegyzékeket gyári lakata
 Vizsoteladókknak külön árjegyzékek

KERESTETIK alkalmas,
 önálló szabó dívat-ruhák
 és kabátok készítésére, több-
 évi gyakorlattal Csakis el-
 sősosztályú erők vétetnek
 tekintetbe. Fényképes, re-
 ferenciákkal ellátott aján-
 latokat, a feltételek meg-
 jelölésével Svet. Miskovics
 és társa dívatruházába ké-
 rünk, Zajecsar. 3645

EGY INAS és egy ki-
 futófiu felvétetik Alba tükör-
 gyárban Noviszd, Zseljez-
 nicska ucca 53. 3624

JOHÁZBOL való fiu la-
 katos tanonc felvétetik
REICHEL, Noviszd, Lövész
 és Epres ucca sarok. Ugyan-
 ott egy jó Meteorikályha
ELADÓ. 3578

SUCHE ein lernbegier-
 iger 15 bis 17 jähriges
 deutsches Mädchen, welche
 Neigung hat, sich zur
 Comptoristin ganz kosten-
 los auszubilden. Ich bin
 bereit ihr Unterricht zu
 geben, Bücher und Schreib-
 maschine zum Gebrauch
 zu stellen. Um die Hand-
 schrift zu sehen, bitte un-
 garische und croatische
 Offerte zu schreiben und
 an die Exped. ds. Blattes
 einensenden. Vergessen Sie
 nicht auch Ihre Adresse.
 Name, Gasse und Haus-
 nummer abzugeben. 3648

TANONCOT jobb ház-
 ból felvesz Handler fűszer-
 kereskedés, Noviszd, a
 börze mellett. 3675

AMERIKAI METODISTA
LEÁNYINTÉZET Noviszd,
 Deakova 47. teljes ellátásra
 fogad középiskolai leányo-
 kat. Tanulást kvalifikált ta-
 nárnő ellenőrzi. Azonkívül
 angol, francia, német, szerb
 nyelv oktatás, zongora,
 háztartás, kézimunka, var-
 rás. Mérsékelt árak. 3653

KEPVEISELETET Szom-
 borra esetleg környékére
 fűszerezéknél, italmérőknél
 jól bevezetett egyén vállal.
 Cim a noviszdai kiadóban.
 3605

OLCSO, jókarban levő
 íróasztal megvételre keres-
 tetik. Cimeket ármegjelöl-
 léssel a noviszdai kiadóhi-
 vatalba kérek. 3475

KÖLÖNFÖLE

ISKOLÁS leánygyermek
 felvétetnek teljes ellá-
 tásra meggyezés szerint.
 Noviszd, Baranjieva ul. 68.
 3625

2 DIÁK teljes ellátásra
 felvétetik jobb családnál.
 Ustavka ucca 50. Noviszd.
 3640

DIÁKFIUK vagy **LEÁNYOK**
 teljes ellátásra felvétetnek.
 Egészséges lakás, zongora
 használat. E r t l, Noviszd,
 Vukovicséva 20. 3596

VADDISZNÓ védjegyű,
 egy és kétvasú ekék, va-
 lamint **FRANCIA** és **CSI-
 KOS** sparherdek legolcsó-
 ban kaphatók Petrovits és
 Gyurkovits vaskereskedés-
 sében, Noviszd, régi Buza
 tér. 3209

ÉPÜLETÖVEGEZEST
 napi áron készítenk. Veszék
 vagy cserélek régi pénzt.
 Régi tüköröket javítok. Ifj.
 Lisák Mihály, Csantavir. 3248

Szuboticán a Reggeli
 Ujságnak apróhirdetéseket
 és hirdetéseket kiadóhiva-
 talunk, Aleksandrova u. 9.
 és a Rádío Reklám (Wilsó-
 nova u. 8.) vesz fel. 8528

Noviszd Petrovac Futog Rumenka Kisač Temerin Kač Kamenica Budisava Kovilj Sajkaški Sv. Ivan Djurdjevo Zabalj Titel
 helyiségekben eladási **TISZTVEISELŐKET KERESÜNK**
fix fizetéssel
 Írásbeli jelentkezéseket referen-
 cia megjelölésével a noviszdai
 kiadóhivatal továbbít

Nagybátyám

Irta: Ábrahám Ernő

Csak nagyritkán látogatott haza. Két-három évben egyszer, egy-két napra. De az alatt a pár nap alatt is alig volt szava.

Nagyanyámnál szállt meg s olyankor nálunk is a nagyanyáéknál ebédeltünk. Ünnepes családi ebéd volt s ebéd előtt nagyanyánk ránk parancsolt:

— Oszd csendbe legyetek az ebédnél Ferenc bátyátok nem szereti a sok beszédet...

S csakugyan szinte néma esendben folyt le az ebéd.

Ebéd után az apám és két nagybátyám szivarra gyújtottak.

— Nem nézünk fel a kaszinóba? — kérdezte az öccse Ferenc nagybátyámat, mikor asztalt bontottak.

Felnézhetünk — felelte egykedvűen Ferenc nagybátyám.

Vették a kalapjukat s indultak.

Az anyám még utánuk szólott:

— Fél kilencre várlak benneteket...

Mert vacsorára hozzánk voltak hívva.

Ferenc bátyám felelet helyett csak bölintott s már be is húzták maguk után az ajtót.

Nem változott ez semmit... — nézett utánuk nagyanyám elgondolkozva.

— Talán ha megházasodna... — mondta az anyám.

Nagyanyám csak legyintett s ez a lemondó, kedvetlen legyintés minden szónál jobban kifejezte, hogy arról, hogy Ferenc bátyám valaha is megházasodjon, szó sem lehet.

Délután már ötkor nálunk volt.

Anyám ismerte a szokásait s hagyta magára. Ferenc bátyám pedig kiült a gangra, az egyik nagy gobelines karosszékbe s nézett a kert felé. Mozdulatlanul, szó nélkül, s mi gyerekek nem mertük zavarni. Apánék is, mikor este jöttek haza vacsorára a karosszékben találták.

Vacsora közben újra alig esett szó. Még leginkább az öccse kérdezett egyet-mást Ferenc bátyámtól. Ilyeneket:

— Otthon ebédelsz?

Ferenc bátyám csak a fejével bölintotta az igent.

— Gazdaasszonyt tartasz?

Ujabb bölintás s megint hosszabb csend.

— Nem unod magad abban a kis fészekben?

— Nem — rázta a fejét szó helyett hátrazottan Ferenc bátyám.

Másnap délelőtt még benézett hozzánk pár perere bucsuzni Ferenc bátyám. Délben elutazott, hogy újra ne lássuk pár eszten deig.

Akkor első gimnazista voltam s érettségig még kétszer jött haza Ferenc bátyám rövid látogatásra.

Bányamérnök volt, szépen keresett s ahol lakott, volt egy kis kertés háza négy szobával, nagy kerttel, udvarral. Egy öreg gazdaasszonyt tartott, akihez a legritkább esetben szökött. A gazdaasszony főzött amit akart, nagybátyámnak minden jó volt. Ha nem volt hivatalos dolga, ki sem mozdult hazuról. Társaságba nem járt. Eleinte próbálták hívogatni, de a hiábavaló kísérletezések után a legelszántabb lányos házak is lemondtak róla.

Hallásból tudtuk, hogy régen, mikor nagybátyám kezdte a pályáját, sokat járt egy földbirtokos családhoz s a család egyetlen lánya nagyon szívesen fogadta az udvarlását s a család is jó szemmel nézte. Hogy aztán min mulott a dolog, volt-e Ferenc bátyámnak egyáltalában komoly szándéka, a leány szakított-e, legfeljebb csak találgathattuk. Ferenc bátyám soha nem beszélt róla. De sejtettük, hogy valami mégis csak történhetett, mert akkorából eredt Ferenc bátyánk szótlan zárkózottsága.

Érettségi után meglátogattam.

Délután érkezett a vonatom, alkonyat

felé. Bejelentés nélkül érkeztem. Egy gyerek megmutatta, hol lakik.

Egy kis kuriális kertés udvarház volt. Nyár volt, július eleje s nagybátyám a tornácra ült egy karosszékben. Előtte nagyszámú aprómarha. Azokat becézgette titkos zatos szavakkal. Gazdaasszonya mesélte, hogy az a legnagyobb és egyetlen kedvtelése

— Hát te? — jött elém.

— Jöttem meglátogatni Ferenc bátyámat...

Bölintott s kiáltott:

— Pepi!

Jött elő a gazdaasszonya.

— Az öcsém, — mutatott rám nagybátyám. — Majd ágyát vett a fiatal urnak.

— Értem, — felelte a gazdaasszony.

— Mi lesz vacsorára? — kérdezte nagybátyám, nem magáért, hanem értem.

Paprikás csirke, jó lesz? — kérdezte a gazdaasszony.

— Szereted? — fordult felém nagybátyám.

— Persze, hogy szeretem.

Pepi ment készíteni a vacsorát, én pedig széket hoztam s leültem a nagybátyám mellé.

Hallgattunk.

— Otthon jól vagytok? — kérdezte nagysokára.

— Jól.

Megint hallgattunk.

— Látod, — mondta megint hosszú hallgatás után — ez az én kis otthonom.

Nem feleltem. Áradt a hegyek friss, erdős levegője, nagy csend volt s megéreztem a hallgatás, a csend, a borongás titkos jóleső melanchóliáját, amint az alkonyattal lassan, szinte észrevétlenül rákerekeshedett.

A gazdaasszony jelentette, hogy kész a vacsora.

Bementünk a házba.

Csak a szükséges butordarabok voltak a lakásban, disz alig. Csak a nagybátyám ágya fölött a falon egy rámás női arckép. Elegáns, finomvonású, szép, fiatal szőke leány arcképe volt.

Nem mertem megkérdezni, kicsoda?

Szótlanul vacsoráztunk, meg.

— Mikor szoktál lefeküdni? — kérdezte vacsora után a nagybátyám.

— Mindegy, — feleltem.

— Az lesz a hálószobád, — mutatott az egyik ajtó felé. Felállt:

— Meddig maradsz?

— Holnap délben utazom vissza.

— Hát akkor lsten veled, mert már nem igen látlak. Nekem reggel ötök ki kell mennem a bányába s te még akkor alszol.

— Kimegyek én is...

— Nem lehet, szemlére megyünk a főtanácsossal, meg egy szakértővel. Nincs több hely a kocsin. Pepi majd ellát mindennel. Két órakor indul a vonatod, fél ketőkor előáll érted a koesi. Na, szervusz!

Kezet szorított, melegen, szeretettel. Nem akartam zavarni, elkészöntem. Nagybátyám lefeküdt, én pedig egy nagyot sétáltam.

Másnap délben elutaztam.

Többet nem láttam a nagybátyámat. Háboru alatt, mikor én Volhyniában voltam meghalt.

Nemrégén egy vacsorán voltam X.-éknél. A szalonban egy kis asztalkán keretben egy arckép kapta meg a szemem.

Előbb sehogy se tudtam visszaemlékezni rá, hol láttam én már ezt az arcképet? S hirtelen eszembe jutott.

A nagybátyám ágya fölött függő fiatal leány arcképének a párja volt.

— Ki ez a leány? — kérdeztem a házigazdám egyik fiától.

— A nagynéném. Ez még a leánykori arcképe. Két éve halt meg.

Nem akartam elárulni, hogy már láttam ezt az arcképet.

— Nagyon boldogtalan volt a házassága — mondta elgondolkozva a barátom.

— Rosszul bánt vele az ura?

— Nem. Hanem mást szeretett az asszony. Valami mérnököt. Járt is hozzájuk sokáig, de aztán elmaradt.

— Miért?

— Senki sem tudja. A nagynéném meg ha kérdezték, csak hallgatott. Nem is akart férjhez menni sokáig. Az anyja erőltette.

Nem beszélünk tovább a dolgról. Én pedig még sokáig néztem a képet s nagybátyámra gondoltam.

Hogyan maradhatunk egészségesekek?

Fordítsunk nagyobb figyelmet az egészséges élet egyszerű szabályaira s akkor nemcsak mi, de utódaink is erősebbek lesznek!

Senki sem erős és egészséges, ha nem született egészségesnek. Az emberek és az automobilonak nagyon hasonlóak. Így például csak az a jó automobil, amely jó gyárból került ki. Ugyanez a helyzet az emberiségnél is. Ha valaki olyan automobilt akar vásárolni magának, amely hosszú-hosszu éveken át használatban maradhat, akkor jó és megbízható gyárhoz fordul, mert az ezekből kikerülő automobilonak — kellő gondozás mellett — mindig túlélik az olcsó, de rosszabb gyártmányokat.

Ebből is világos, hogy

egészséges ember csak egészséges szülőktől származhatik.

Sajnos, annak a könnyelmű és gondatlan életmódnak a következtében, amelyet ősünk éltek, nagyon sok ember már születésétől kezdve gyöngén és erőtlően halad az élet útjain. Ezen természetesen nem tudunk segíteni, de az intő példákból legalább is tanulhatunk és gondolnunk lehet arra, hogy a jövő generációk már egészségesebben éljenek és egészségesebb gyermekeknek adjanak életet.

A második kérdés természetesen az, hogyha kénytelenek is vagyunk elfogadni ezeket az adottságokat, hogyan tudnánk mégis okosan és egészségesebben élni.

Megint az automobilt hozzuk fel példának, hiszen láthatjuk, hogyha az átlagember autót vásárol, milyen nagy gondokkal bánt vele. A legjobb benzint vásárolja, ügyel arra, hogy mindig legyen elég olaj a tartályokban és ami a legfontosabb, nem feledkezik meg az automobil tisztításáról. Nos, ha az ember olyan alaposan tud gondoskodni az automobiljáról, hogy van az, hogy száz eset közül kilenckilencben a tulajdonos testére és szervezetére ezredannyi figyelmet sem fordít?

A legtöbb esetben ez tisztán csak a gondatlanságon mulik. Ma már egyre több fiatal férfi és fiatal asszony kezdi figyelembe venni az egészséges élet egyszerű szabályait, de azért még mindig nagyon sok tenni való van hátra ebben az irányban. Példának okáért, ugyan hány ember van, aki elég komolyan foglalkozik azzal a problémával,

hogy milyen ételeket is egyen? Hosszu évtizedes tapasztalatok azt mutatják, hogy nagyon kevés ilyen ember van.

Valamikor az emberiség történelmében ismeretlen fogalom volt a fehér kenyér. Amikor az emberek azután kezdtek civilizáltabbak és ennek következtében felületesek lenni, a gazdag emberek úgy kezdtek gondolni, hogy nem finom dolog közönséges barna kenyeret enni, jóllehet világéletükben mindig azt ették őseik. Egyszerre divatba jött a fehér kenyér és ma már nem is drága ez a valamikor ritka csemege. Persze, ez nem jelenti azt, hogy ma már senki sem eszik többé barna kenyeret, sőt éppen ellenkezően, örömmel látjuk hogy

egyre többen és többen vannak, akik nagyon okosan visszatérnek a barna kenyérhez

és Olaszországban például a fehér kenyeret rendeleti uton el is tiltották. A rendelettel természetesen senki sem szállhat szembe és megvagyunk győződve arról, hogy az olasz nép egészsége nagymértékben javulni fog ennek a rendeletnek a következtében.

Egy másik jel, amely azt mutatja, hogy az emberek kezdenek többet törődni az egészségükkel, az hogy

egyre több friss gyümölcsöt és zöldséget fogyasztanak szerte a világon.

Ez még nem is olyan régen egyenesen lehetetlen lett volna Európa legtöbb országában, miután nem tudtak elég friss gyümölcsöt importálni a tengerentúlról, de a mai tökéletes közlekedési eszközök mellett nincsenek többé „szézócikkék” és az év minden szakában egyformán hozzájuthat a szegényebb ember is a friss zöldséghez és friss gyümölcshöz.

Az átlag-ember azzal sem sokat törődik, hogy mit iszik. Megfigyelések szerint

tulságosan sok teát és kávét isznak az emberek, ezzel szemben alig-alig van ember, aki elég vizet inná. Igazán nyilvánvaló lehetne mindenki előtt hogy

az emberi szervezet belső részeinek éppen olyan szüksége van a tisztogatásra, mint például az arcunknak, vagy a kezünknek, úgy-hogy naponként két és fél, három liter vizet kell innunk ahhoz, hogy belül is tiszták lehessünk.

A tapasztalat ezzel szemben azt bizonyítja, hogy vannak embertársaink, akik egy hónap alatt sem isznak ennyi vizet. Egyáltalán az ember a legnagyobb örültséget követi el a napi kosztját illetően. Hogy csak egyetlen példát hozunk fel,

a liszt legteljesebb részét a korpát a disznók elé tálalja, így aztán érhető, hogy a kutyák és a disznók egészségesebbek, mint az ember.

Ha azt akarjuk, hogy a jövő generációk egészségesekek legyenek, meg kell tanítanunk már kora gyermekkorukban gyermekeinket az egészség egyszerű szabályaira kiváltképpen pedig a lányokat, hiszen ezek nevelik a gyermekeket. Akárhogy is vigyázzunk, azért mindig lesznek erősebb és gyönyögebb emberek, mert

az átöröklés szabályait nem tudjuk megváltoztatni

viszont igazán nem látjuk semmi okát annak, hogy gondos és óvatos élet mellett az emberek tulnyomó többsége el ne érjen a százéves életkort. A tudomány mai állása mellett fölösleges lenne minduntalan emberi roncokkal találkozunk és az ember is úgy pusztulna el végül is, mint az automobil: nem menne tönkre, hanem egyszerűen használhatóságának ideje járna le 100 év múlva.

Hogyan lett az egyszerű házügynökből milliárdos gyufakirály?

— Egy svéd újságíró leleplezi a milliárdos Kreugert —

Egy svéd újságíró — a The Swedish International Press Bureau — balkáni tudósítója utazott Bukaresten keresztül. Egy félóraig ültünk vele együtt a kávéházi márványasztal mellett és persze — miről beszélhettünk volna másról? — a jelenkor legnagyobb svédjéről: a titokzatos Kreugerről esett szó, aki amikor pár héttel ezelőtt itt volt, tulzott szerénységgel jegyezte meg, hogy a világon már kevés olyan állam van, ahol ne a svéd gyufatröszt gyufáját használnák.

— Mennyi vagyona lehet ennek a svéd gyufakirálynak? — kérdeztem a svéd újságírót.

— Ezt senki sem tudja. Talán ő maga sem. Furcsa és titokzatos ember. Agglegény. Egyetlen rokona sincs. Senki sem tudja, hogy miért dolgozik és kinek a számára gyűjti a milliárdokat. Fantasztikus ember — a szó legteljesebb értelmében Stockholm legkomikusabb figurája. Lehet, hogy mindennél a világon a tekintélyét megszerzi az összevásárolt gyufagyáraival egyetemben, de ott Stockholmban jól ismerik és tudják róla, hogy

pár évvel ezelőtt földhözragadt szegény ember volt...

A beszélgetés mely idáig vontatottan haladt előre, most már kezdett érdekesebbé válni.

— Kreuger 19 éves korában bucsut mondott Stockholmnak. Ismerőseitől kért annyi pénzt kölcsön, hogy hajójegyet vásárolhatott és kiutazott Amerikába. Mondom

földhözragadt szegény ember volt. Kiment Amerikába szerencsét próbálni. A megérkezése utáni hetekig nyomorgott, míg végre mint házügynök alkalmazást kapott. Kreuger ma már nem szeret erről az időről beszélni, de ott Stockholmban még vannak nagyon sokan, akik máig is megőrizték az ebből az időből irt leveleket. Amikor sirt és könyörgött az ismerőseinek, hogy adjanak neki össze annyi pénzt, hogy vissza tudjon utazni Stockholmba... Két hónapig nyomorgott és a gazdája tisztára könyörületből tartotta, míg végre megcsinálta az első üzletet. Sikertől neki, a zöld bevándorlónak egy házat eladnia és zsebrevágta az első amerikai keresetét: ötven dollárt.

Kreuger a hidmérnök

— Egy svéd mérnökkel hozta össze a véletlen, aki megszánta Kreugert és levitte magával Mexikóba hidat építeni. Egy csikági vállalat építette a híres Verakruzi hidat és a munkálatoknál csakis külföldi mérnököket alkalmazott. Annál az egyszerű oknál fogva, mivel a hid mocsaras területeken futott át és egyetlen belföldi mérnök sem vállalkozott erre a munkára. Tíz mérnök dolgozott az építésnél, de az első négy hét múlva a tíz mérnökből már csak nyolc volt életben. A mocsárláz pár hét alatt végzett mindnyájukkal. Kreuger természetesen ott volt az életben maradtak között. A hid elkészült és Kreuger a zsebében néhány száz dollárral hazautazott Stockholmba. Azt hitte, hogy most, amikor már volt egy kis

pénze, talán sikerül neki Stockholmban is megvetnie a lábát. De Stockholmban utálták ezt a csontos száraz és mogorva embert. Két hónapig volt odahaza és már megint megválthatta a jegyét Amerika felé...

— Megint Amerikában van Kreuger. Még egy kis megtakarított pénze a mekszikói hidépítésből maradt. Állást keres és rögtön észreveszi, hogy óriási a kereslet az olyan mérnökök után, akik értenek a vasbeton konstrukciókhoz. 1903-at irtak ekkor. Ekkor indult el a vasbeton hódító útjára. Kreuger rögtön észrevette, hogy a vasbeton rövidesen meghódítja a világot és gazdaggá tesz mindenkit, aki ezzel foglalkozik. Most már nem kellett neki állás. A kis megtakarított pénzét arra használta fel, hogy betanuljon a vasbeton szerkezetek titkaiba. Pár hónappal később már mint az új építkezési rendszer szakértője jelentkezett alkalmazásra. Először a Fuller építő vállalat alkalmazta. Specialista lett. Londonba küldték, mint amerikai építő specialistát. Aztán Délafrikába. 1905-ben, tehát két évvel később már egy építő társaság társtulajdonosa. Ujabb két évvel később már vagyonos embernek mondhatta magát. Most újra visszatért Stockholmba. Ő itt Stockholmban akart tekintélyes ember lenni. Most már pénzzel érkezett, így akarta a szülővárosát meghódítani.

27 éves volt ekkor Kreuger, társult egy Toll nevű mérnökkel. Megalakították a Kreuger és Toll nevű építő részvénytársaságot. Kreuger az amerikai építő specialista vezette a vállalatot. Minden sikerült neki. Pár év múlva már nagy vagyon urának mondhatta magát. Egyenként vásárolta össze a gyufagyárakat, erdőket. Most már annyi pénze volt a vállalatnak, hogy milliárdos kölcsönöket folyósíthatott. Ma ötven éves és ő maga sem tudja, hogy mennyi vagyona van...

— Hogyan szerezte Kreuger a vagyonát? Dolgozott, küzdött és sikerült neki. De hiszen más ember is dolgozik, más embernek is sikerülnek a dolgai és még sem lesz belőle — Kreuger. Egy alkalommal egy sajtóestély alkalmával feltettük Kreugernek ezt a kérdést:

— Az én jelmondatomat akarják tudni, melynek segítségével a vagyonomat szereztem. Megmondom:

Hallgatni és még egyszer hallgatni és harmadszor is hallgatni. Ez az én titkom.

— Ugyilátszik Kreuger ez alkalommal igazat mondott. Legalább is nem ismerek még embert, aki annyit és olyan némán tudna hallgatni, mint Kreuger. Ez az ember tökéletesen hallgató. Lehetséges, hogy tényleg mély titokzatos hallgatás árán jutott el a mai nagy vagyonához. Lehet, hogy ez a nagy hallgatási vágya akadályozta meg a házasságát is.

Mert még ma ötven éves korában is agglegény.

Egyedül él és nem tűr maga mellett senkit sem. A palotája — egy komor várkastélyszerű épület legfelsőbb emeletén van az ugynevezett „csendes szoba”. Stockholmban valóságos legendákat beszélnek erről a szobáról, amelynek küszöbét Kreuger kivül még sóha senki sem lépte át. Ehhez a szobához egyedül Kreugernek van kulcsa. Senki sem tudja, hogy Kreuger mit csinál ebben a szobában. Néha napokra bezárkózik. Ilyenkor még a legsürgősebb dologgal sem szabad zavarni. Ilyenkor a dolgozó asztalán halomra gyűlnek a táviratok. Mindegy. Az ezer gyára közül leghatározottabban van azzal, hogy azonnali elbocsátás vesztélye nélkül Kreugert nem szabad zavarni, ha egyszer bezárkózott a csendes szobába...

A svéd újságíró az órájára néz. Feláll. Mennie kell. És így abba marad az a furcsa portré, amit erről a különös svéd gyufakirályról festett...

Schwartzter Gyula:

Amig egy levél eljut odáig...

Cinege Herkules a „Kristhaber és Barna” cég segédkönyvelője, mint egy ketreche zárt oroszlán járkált föl s alá a hónapos szoba költői rendtelenségében.

Megölöm! megölöm mormogta összeszorított fogai között, és a szörnyű fenyegetést olyan komor arckifejezéssel eresztette utnak, hogy az ablak agyag cserepeiben éldegélő szegény kis dupla violák egészen elsápadtak a szörnyű fenyegetés hallatára.

Megteszi, egész biztosan megteszi adta át bölingatva az ijedős kis virág a sühogó őselei szellőnek, amely telefújta, tele-dudálta az egész várost a nagy hirrel. Még a Népkert száradó levelei is azt zizegtek, hogy Cinege Herkulesnek, a gabonás „Kristhaber és Barna” Herkulesnek rossz kedve van és valakit meg fog ölni, mert Cinege ur egy karakter; s még hozzá Herkules.

Cinege ur, mintha a szegény círmos ellen korbácsolta volna fel haragját a fortissimóig a kopottfestékű vasmozsdó felett lógó törülköző felé ugrott amelyről szinte barátságosan mosolygott a gyengéd kéz himzette „Jó reggelt”.

— Nesze neked — kiáltja s a mit sem vétő törülköző tartót az udvaron heverő nem kevésbé bűnös cica felé hajítja.

Ez persze nem várta be az égből potytyant Istenáldást s nyávogva menekült a szénapadlás biztos rejtekébe.

A hős, aki ilyenén haragjának mindent-elsőprő gátját megnyitotta s nemes hevének szabad folyást engedett, leül a billegő lábú szulakodalmos asztalhoz, s egyik fiókból írószereket véve elő hozzákezd az íráshoz.

Előbb kisimítja a papírt, s miután nemes haragtól égő homlokát egy nagy piros-sárga kockás zsebkendővel letörli caesári mozdulattal belemártja a tollat a csorba száju tintásüvegbe.

— Szakitok a kutyával — szakitok! — mennydörgi s a rágottvégű tollat ráereszti a papirosra. — Tisztelt kisasszony! — írja — Mit tisztelt kisasszony? — egyszerűen csak kisasszony, vagy még az is felesleges. — Megszólítás nélkül, röviden. — Filozofál magában. Mindent megsemmisítő elhatározással mint egy félisten írja: „Őn az én szívem érzeményeit megsértette, — mindennek vége. — A himzett törülköző tartót visszaküldöm. — Felejtsem el. — Cinege”.

— Eh nem jó! — Összetépi. Ujat kezd. — Kisasszony — kezdi. — Elvégre a multért megadhatom neki ezt a megszólítást. — Tehát — Tisztelt Kisasszony... — gondolkodik — de hogy legyen tovább? —

— Tisztelt Kisasszony! beláthatja, hogy a tegnapi történetek széttepi azokat a gyöngéd szálakat, amelyek eddig rokonérző szíveinket összekötötték.

— De miért is tette? Eudoxia eddig még a leghívebb szerelemmel viseltetett iránta, s ő a bolond már arról álmodott, hogy valaha Eudoxiával együtt fogják nevelni a kis Cinegét akik már képzeletében ott ugrándoztak a jövő fűszeres boltja előtt — Herkules, Herkulesnek hívják majd a legidősebbet — füzte tovább boldogan — és olyan erős lesz, mint a papája.

Herkules ur ezzel egy büszke pillantást vetett kopott, foltos fekete kabátjába bujtatott vézna karjai felé, és büszkén tapogatta meg csontos muszkliait.

Erről aztán eszébe jutott a tegnapi déleceg huszárhadnagy, az ő akkor imádott, most gyűlölt Eudoxiája oldalán, s a fűszeres boltos — sok kisherkulesos álomkép szeretszolt.

Összeszedte minden erejét. — Most úgy megírom, hogy no! — mondta. — Nő személy legyen a talpán, aki nem ájul el a kisherkulesbosszulós levél olvasásától.

— De ez a toll nem jól fog! — talán a másik? — Huszárhadnagy, huszárhadnagy! — mit keres Eudoxia egy huszárhad-

naggyal? — Sétált vele a főuccán! Belekarolt. Sőt még úgy kacagott, hogy ő Cinege Herkules Mária segédkönyvelő a Kristhaberéktől, — aki még melleleg úgy vőlegény számban is megy, huszonöt lépésről már hallotta a nevetést, — mert nevetni? — De így nevetni! — ez nem volt egy közönséges nevetés! Így nem nevet egy menyasszony egy közömbös személynek. — Mert nem szólna semmit, ha nem volna joga! — de így?

Mert hiszen amikor Kocsaghi Balambér Árpád ur nyugalmazott sóhivatali inspektor olyan melegen öleli kebelére s olyan atyai csókot nyom a homlokára, az több mint semmi, — az valami, az már jogot ad arra, hogy az ember megválogassa, hogy kívül sétálhat a menyasszonya; akinek a jegygyűrűt tegnapelőtt vette meg Hartstein Izidor 212 din. 50 paráért.

És még hozzá ilyet! amikor ő Cinege Herkules reménybeli főkönyvelő (mert hiszen az Isten tartsa meg sokáig a jó öreg Buchstein bácsit; elvégre nem élhet mindenki száz évig s az öregnek 75 éve mellett huszonöt éves asztmája is van.) 1200 din. fix fizetéssel és évi 8 mázsa buzájával a kalapját megemelte; elfordult és még csak a fejét se bölintotta meg.

Herkules urat minden segédkönyvelői és cinegei természete ellenére elragadta a herkulesség érzete és a képzelt csábító helyett a békés nyugalomban a szekrény tetején elfogyasztásra váró befőttes üvegek vért ontotta, harci mozdulataival leverve belőlük kettőt.

— Eh — tért magához a veszteség látára.

— Ahelyett, hogy izgatnám magamat, megírom az öreg Kocsaginak, hogy nem kell a lánya; neki pedig, hogy... hogy... egy hűtlen kigyó egy... egy...

— Kedves Kisasszony!

— Ejnye mire is téved a tollam! — Legfeljebb még a két szó közé odaszurhatom az Eudoxiát.

— Kedves Eudoxiám!

— Hadd képzelje, hogy még bolondít hat, — majd ha tovább olvassa, akkor...

— Tehát... — Kedves Eudoxiám! Sza kitok veled habár szeretlek. — De ezek után mindennek vége. Isten veled. Boldogtalan Herkulesed. —

...Az égen összegyűlt felhőkből lassu csepegéssel hullanak a lomha, kövér őszi eső cseppek...

Cinege ur befejezve a levelet leitatja a még nedvesen csillogó sorokat

Észre sem veszi az asztalon a helybeli „Egyenlőségi Harsona” című szennylap legfrissebb megdunatos számát. A vörös lén keresztül nagy betűkkel kiabál a hír.

— Városunk lakójának szerencséje — olvassa.

— Városunk köztisztelőben és szeretetben álló tagja, bikapocsolyádi Kocsagi Balambér Árpád nyugalmazott sóhivatali inspektor az állami osztályosjátékon az 500 ezer dináros főnyereményt megnyerte.

— Lehetetlen — sóhajtott fel elképedve Cinege és már ott ült a fűszeres boltban csibukozva a zajongó kisherkulesek közepette.

Gyors elhatározással ketté repesztette a keserves kinnal megirt és dunclével megöntözött levelet, és felöltve ünneplő kabátját elindult a jól ismert uton, a kisherkulesek felé.

Amikor Eudoxia szerelmesen, irulva-pirulva a nyakába borult csak ennyit kérdezett:

— A hadnagy?

Eudoxia erre azt felelte amit válaszolt volna az ő és ujjilág minden nője:

— Az unokabátyám.

S Cinege Herkules megszabadulva a mázsás teher nyomasztó sulyától, boldogan cupantotta Eudoxia lángban égő orcájára első családapai és fűszerkereskedői csökját.

Férfikor

Ma friss cipót szegek:

idei lisztből süttöt kenyeret.

Ma óbort öntöget

fáradt, eres kezem

s úgy ülünk hármásban az urvacsorához.

A buzáért izzadt a senki — jó — paraszt

s a szüretelő leány dereka

meg-meghajladozott a drága fűrt alatt

egy régi szüreten.

Kenyer és bor, — csak táplálék, de boldog

munkaáldás annak, aki elvetette

s száz aggodalom árán aratta a szemet.

Kenyer és bor, — csak szimbólum talán,

de százszor felvérző életértelem

annak,

ki egy teljesedő élet láthatárán

fojtó vihar között kémlelte az eget.

Kenyer és bor: — bölcs életértelem

s a friss cipóból jó mezőszag árad

s a kisfiam szól: vágj egy keveset,

vágj még egy karéjjal — apám — hadd

egyem.

S ahogy átnyujtom a kenyérszeletet

előttem a gyermek,

ki a barázda hűsén angyalt álmodott,

angyalt álmodott és lepkére lesett...

A nehéz borból csókszomjuság árad

s a feleségem huncutul kacag:

de jó ez a bor! — tölts még egy pohárral

s ahogy átnyujtom a telipoharat,

a mustcsorgató leány forró ajkáról

pirosszinü dalbimbó fakad...

Az asztalfőn ülök... Egy kissé szédít

a férfikor bora, de merész tervek

gazdag mosolyával elnézegetem

eres két kezem.

Igy ülünk hármásban az urvacsoránál

és rajtunk kívül csak Isten van jelen

s mert Isten van jelen a kacaj poharából

hörpintgetünk bátran

a harmincadik Lajos királykor...

Fekete Lajos.

Az élő ritmus

Mért keresed a ritmust tüzes zenében

vagy ódon görög feliratokban?

hisz benned lüktet a mindennap hevében.

Felindulásban, megnyugvásban ott van.

Figyeld a szíved krescsendőjét

ha csókróza fakad ki a szádon,

aztán hallgasd

ha haragod elérte a tetőpontot,

hogy jutunk a pianissimóig,

míg az öklöd ismét ujjakká bontod.

Sziráký Dénes Sándor.

Ének a csucson

Emlékekbe hulló napi örömökk

Virágsziromként hullnak újra hullnak,

S a lehulló, hervadt szirmok nyomában

Ujabb, üdébb szirmok már nem virulnak.

Napok napokra hullanak, s magasra

Torlódnak a hónapokkal az évek,

S én biztos, mérföldes nagy lépteimmel

A torlaszos hegyek ormára lépek.

A csucsra érek. — S onnan hova lépjek?

Oh ég, jó lenne már az éveket

Megtenni hónapoknak és napokká

Bővíteni a pergő perceket.

Kováts Antal

Amerikai milliomos, aki a szabad Dunán kastélyt akar építeni

Brotter C. Sam, amerikai milliomos két évvel ezelőtt Budapesten járt. Brotternek nagyon megtetszett a magyar főváros és eredeti programja ellenére három hónapig időzött Budapesten. Itt szerzett ismerősei és barátai előtt nem egyszer hangoztatta, hogy Budapesten szeretne végleg letelepedni. Mindennek ellenére igen nagy feltűnést keltett, Brotternek egy a Budapest városszépi bizottsághoz és egyúttal a belügyminiszterhez benyújtott kérvénye, amelyben igen érdekes terv megvalósítására kért engedélyt, illetve hozzájárulást.

Brotternek ugyanis az a szándéka, hogy a Római fürdő közelében, a Duna közepén hatalmas, középkori stílusú várkastélyt építtet. A várkastély vasalappzatra épülne és motorcsónakkal lenne megközelíthető. A várkastély tervrajzát hozzácsatolta a kérelemhez és ebből megállapítható, hogy az amerikai milliomos valóban grandiózus tervvel foglalkozik. A várkastély mintegy hatemeletes magas lenne, vegyesen gótikus és bizánci stílusban épülne. Felvonóhid, őrtorony és bástya sem hiányozna. A várkastély főbejárata előtt hat méter széles kikötőhid épülne, amely előtt állandóan több motorcsónak várakozna. A személyzet viszont a hátsó bejárat előtti hidról közlekedne a várkastély és a part között. Külön kikötő épülne a milliomos jachtjának számára.

Az érdekes kérelem ügyében illetékes helyen még nem döntöttek, azonban valószínű, hogy a nagyszabású terv megvalósításához megadják az engedélyt, amennyiben a hatalmas várkastély a szabad Dunán, ugyancsak egyike lenne Budapest speciális nevezetéseinek.

Az amerikaiak „emlékeket” vásárolnak

Az amerikai utasok, akik ellátogatnak Európába, mindenünnen emlékeket szeretnek magukkal hazavinni. Heidelbergből például azt jelentik, hogy ott az utóbbi időben csaknem teljesen elfogyott a diáksapka. Amerikaiak vásárolták össze emlékül. Néhány nappal ezelőtt egy amerikai társaság belátogatott egy diákkocsnába, ahol nagyon értékes gyűjtemény van régi korszakból és kancsákból. A társaság távozása után kiderült, hogy velük ment a gyűjtemény szemefénye, egy Luther-korsó is, amiből még a nagy vallásreformátor ivott annakidején. A kocsmáros értesítette a rendőrséget, amely viszont a mainzi rendőrséget avizálta, mert az amerikaiak már eltávoztak Mainzba. De már itt is megkészt az értesítés, mert a régiségkedvelő társaság hajón már utban volt Koblenz felé. Itt a hajó kikötésekor megindult a vizsgálat és egy szép Miss, akinek poggyászában megtalálták a keresett Luther korszót, nagyon elpirult, amikor a fejére olvasták, hogy lopott, holott ő csak emléket vitt el magával. Az „emléket” persze elvették tőle és hogy megszabaduljon minden kellemetlenségtől, tekintélyes összegű bánatpénzt is fizetett. Két évvel ezelőtt, amikor amerikai szállótulajdonosok jártak Európában, a vendégek éppen egy bajor várkastélyban gyönyörködtek, amikor az udvaron keresztül ment bórnyárgában, magas harisnyájával egy iparoslegény. Mint nagy szenzációt azonnal körülfogták őt az amerikaiak, a hölgyek lorgnonnal vizsgálgatták, a férfiak hamar lefényképezték előlről, oldalról, hátulról és a társaság egyik tagja öt dollárért megvásárolta a nagy zavarban levő legénysirtól csöpögő, zöld vadászkalapját. Egy kaliforniai szállótulajdonos egész halom bankót akart adni a nadrágjáért, de mert a szemérmes legény nem akart paradicsomi kosztümben mutatkozni, a nadrágjából nem lett emlék.

Hanka néni kitüntetését kap, de nem érdekli, mert ezzel szemben rossz volt az ebéd

Budapestről írják. Hanka néni Nyitra vármegye hegyes völgyes Tormos községében született s hogy a nagy kolera idején apátlan, anyátlan árva lett, beszegődött min denesnek nemes Csupaky János, telekkönyvi tiszti ur családjához, a Nyitrán kiállított szolgálati könyv tanúsága szerint 1876 november első napján, havi kettő forint bérért. És Hanka néni, teljes néven Hugyecz Anna leányzó azóta, tehát kerek 54 esztendeje a nemes Csupaky-család mindenese. Ezért legutóbb nagy tiszteletben részesítették, amennyiben a belügyminiszter hosszú és becsületes szolgálatainak elismerésül elismerő oklevéllel és 100 pengő pénz jutalommal tüntette ki.

Az elismerő oklevél és a pénzajándék átadása a győri városháza disztermében nagyszámú közönség jelenlétében folyt le. Hanka néni zokogott, amikor hatalmas beszédben üdvözölték, zokogott, amikor átnyújtották az elismerő oklevelet és zokogott akkor is, amikor a ropogós száz pengős bankjegyet átnyújtották, amit sebtiben a keblébe dugott. De aztán zokogott később is, amikor az ünnepség betetőzéséül eléje járult a Csupaky familia apraja-nagyja, örege, véne és sorra megcsókolták Hanka néni ráncos arcocskáját. De ami már ezután következett, az már nem tetszett Hanka nének.

A nagy napra való tekintettel ugyan is nem engedték meg neki, hogy a konyhába kimenjen, de különben is a város a tiszteletere mintegy száz teritékes bankettet adott neki az egyik vendéglőben, mert meg kell becsülni azt a jóra való leányzót, aki 54 álló esztendejig kibírja egyhelyen. Hanka néni az asztalfőre került és egymásután hordták eléje a finomabbnál-finomabb ételeket. Hanka néni azonban egyik fogással sem volt megelégedve. Fintorgatta az orrocskáját s az egyikre azt mondta sós, a másikra, hogy nagyon odapirult, a harmadikat keveset pácolták és így tovább, végigkritizálta az ételeket. Az utolsó fogásnál már annyira elkedvtelenedett, hogy ujjent zokogásra fakadt, és kijelentette, hogy ő ezt a csufsigot nem bírja el. Hogy ő neki ünneplésén ilyen „se ize se büze” ételekkel szolgáljanak! Gazdája biztosítására kijelentette, hogy ha nem kívánnák megizelni az ő főztjét, még pedig tüstént, akkor az elismerő oklevelet és a 100 pengőt visszautasítja. A vendégek mit tehettek mást, elfogadták a meghívást és átmentek a közeli Csupakyházba, ahol aztán Hanka néni bemutatta, hogyan tud ő főzni. Igaz, hogy mire elkészült, az ebédből már vacsora lett, de azért az is jól esett a vendégeknek. Viszont Hanka néni, amikor nagy garral eltávozott a vendéglőből, a 100 pengőt nagy kegyesen átnyújtotta a főpincérnek, hogy vigasztalja meg vele „kolléganőjét”, a vendéglő szakácsnőjét, akinek haragját, az ételek megkritizálása miatt a világerő sem venné magára.

Az amerikai alma eredete. A gyümölcskereskedők szívesen hozatnak almát Amerikából, melyet sokan a széptermésű almák igazi hazájának tartanak. Ezzel kapcsolatban említést érdemel, hogy az almafa Kolumbusz idejében ismeretlen volt Amerikában s csak 1629-ben ültették ott az első, Európából importált almafákat.

Exekució Shakespeare-nál

Egy londoni antiquárius régi íráskönyvek között néhány pergament lapot talált, amelyek Hall Zsuzsánnának, Shakespeare legidősebb leányának kézírását tüntetik fel. A lapok bírósági aktákból valók és maguk teljesében Shakespeare leányának felebbeszését alkotják egy végrehajtás ellen, amelyet 77 fontot kitevő állítólagos adóssága fejében Shakespeare és leánya lakásán talált könyvekre, butorokra és egyéb tárgyak foganatosítottak. A felebbzésben Hall Zsuzsanna elpanaszolja, hogy a lefoglalt tárgyak értéke legalább 1000 fontot tesz ki és ezért tehát helytelen volna egy aránylag sokkal csekélyebb tartozás miatt az egész vagyont lefoglalni. A sorokból kitér szik, hogy Shakespeare leánya magának a tartozásnak a jogosságát is kétségbevonja. Az minden esetre feltehető a felebbzés tartalmából, hogy Shakespeare utolsó éveiben, amelyekből ezek a bírósági akták valók, sokkal jobb viszonyok között élt, mint ahogy eddig gondolták.

Egy érdekes „tűszurás” a földgömbön

Pennsylvániában most kezdtek el egy földfurást a legmodernebb technikai eszközök igénybevételével. Azért nevezetes ez, mert 3000 méter mélyre akarnak jutni, a legmélyebbre, ameddig ember valaha a föld méhébe hatolt. Az eddigi legmélyebb furás Texasban van: 2600 méter. Utána következik egy kaliforniai 2450 és egy pittsburgi 2250 méterrel. Európában a legmélyebb furások Felső-Sziléziában vannak, 2239 és 2003 méteresek. Ezeket a mélységeket csak a bányatechnika gyors fejlődésével lehet elérni. Ennek segítségével állapíthatjuk meg a földrétegek felépülését. De a furások a földrétegek szélességéhez viszonyítva, nem egyebek mint apró tűszurások. A glóbusz gömbsugara körülbelül 6337 kilométer, a legmélyebb furás pedig ennek 2840-ed része, ez pedig egy két méter átmérőjű gömbön 0.35 milliméteres tűszurásnak felel meg.

Egy millió dollár egy — autogrammért

Az amerikai függetlenségi nyilatkozatot amely 1776 július 4-ikén kelt, ötvenhatan irták alá. Az aláírók között szerepelt Button Gwinett is, georgiai nagyon befolyásos és nagyon srófos eszű politikus. A polgárháború idején nagy katonai méltóságot töltött be, sőt átmenetileg az állam elnöke is volt. Politikai és személyi ellensége McIntosh volt, akivel pisztolypárbajt vívott és ebben a párbajban 1777 május 16-ikán, tehát a függetlenségi nyilatkozat aláírása után nem egészen egy évvel McIntosh agyonlőtte. Ezzel Gwinett hallatlan népszerű lett és az amerikai iskoláskönyvek mint nemzeti hősről írnak róla. Legutóbb egy életrajzírója megállapította, hogy a függetlenségi nyilatkozaton szereplő aláírásán kívül Gwinettnak egyetlen más autogramja sem maradt vissza. Most jelentkezett egy delvirginai polgármester, aki bejelentette, hogy dédapja írásai között egy levelet talált, amelyet Gwinett irt egyik ösének, akinek köszönetét fejezte ki bizonyos szolgálata miatt. Gwinettnak ezt a levelét New Yorkban nyilvános árverésen elárverezték és egy milliomos kerek egymillió dollárért vásárolta meg.

Drogéria áthelyezés!

SCHUCHTÁR ALBIN az „ANGYALHOZ” címzett drogériáját a Jevrejska ucca 12. szám alá helyezte át

G·Y·E·R·M·E·K·E·K U·J·S·A·G·J·A

O. Henry

A vörösbőrűek vezére

Fordította: Körösi Sándor

Van egy városka Amerikában, Summitnek hívják. Egyszer ideutazott két tolvaj Bill és Sam.

Egy vendéglő tornácán ülnek és nagyban török a fejüket, mitévők legyenek.

— Már csak kevés pénzünk van — szól Bill. — De mit lophat itt az ember. A pénzt mindenki páncélszekrényben őrzi a lakások gondosan zárva és árgusszemmel vigyáznak a marhára is.

— Na, hát hiszen lehet gyereket is lopni, — vette közbe Sam. — A zsugori Dorsetnek van például két gyermeke; egy tíz éves rőt fiúcska, csupa szeplő az egész. Lopjuk el ezt! Azután meg irunk Dorsetnek egy levelet. Ha azt akarod, hogy visszaadjuk a fiúcskát, tégy ki pénzt érte! Kétezer dollárt egész biztosan megkeresünk ezen az ügyn.

— Hej, — mondta Bill, — beh sok mindent is loptam már életemben. Loptam pénztárcát, prémsapkát, hordószámra vajjat, aranygyűrűt, de gyerekekre még nem vetemedtem. Hát jó, nem bánom, próbáljuk meg!

Estefelé szekér gördült a Dorset háza tájára. Dorset fiúcskája éppen az uccán futkosott és kövel hajigálta a kerítésen mászkáló macskát.

— Hé kicsikém, — kiáltotta oda neki Bill a szekérből. — Ül ide be hozzánk. Jól megkoesikáztatunk és hozzá még cukorral is megvendégelünk.

A fiúcska célzott és egy tégladarabbal úgy kupántálta Billt, hogy majdnem kiütötte a szemét.

— Jól van, — morogta Bill magában, ez nem volt beszámítva a dologba, ezért hát kerek ötszáz dollárocskával többet fog fizetni apukád.

Bill és Sam megragadták a kisfiút és a szekérbe cipelték. Benyomták a jármű fenekébe. Harry — így hívták a fiúcskát — kézzel-lábbal kapálózott, akár egy medvebocs, Bill leszoritotta. Sam pedig teljes erejéből hajtotta a lovat.

— Csak egyszer kijussunk a városból, mondta Sam — tudok én egy barlangot, ahol soha ránk nem találhatnak.

*

A barlangban ropogott a tüszakás, forrósodott a tűz fölé akasztott kávéskanna és lornni kezdett a kávé.

— Na azért ne félj kicsikém, nem akarunk mi téged bántani, — szól Bill, miközben tyukot kopasztott vacsorára.

— Inkább te félj, — válaszolta Harry. — Indiánosdit fogunk játszani. Az indiánok nem félnek semmitől, mindig nagy vadala tokra vadásznak, hadakoznak a fehérbőrűekkel és barlangban hálnak. Add csak ide a tyuk tollakat: az indiánok nem kapapot viselnek, hanem tollakat tüzdelenek a hajukba.

— Rendben van, hát játszunk indiánosdit, — jelentette ki Bill — mit is csináljon mást az ember veled.

— Nahát, te vagy az öreg Vadlő, Samet pedig Kigyószemnek fogom hívni. Én vagyok a rézbőrűek vezére, a völgy réme. Mind a kettőtöket elfogtalak. Samet hajnalban lassu tűzön megsütöm, azért, mert a fehérek kéme, téged pedig megskalpollak. De most előbb megkinozlak.

És Harry nagy hevesen öklözni és verni kezdte Billt. Alig bírták lecsillapítani.

*

Vacsorához ültek. Harry teletömte a száját kenyérrrel, de majszolás közben is tovább fecsegett.

Ez már beszéd. Még sohasem éjszaka voltam tűz mellett. Ellenben volt nekem nemrég egy papagályom, az volt ám mulatságos! Most tíz éves vagyok. Ki nem állhatom az iskolabajrást. Itt az erdőben vannak-e igazi indiánok? Adjatok még egy kis sonkát. Mitől van a szél? Biztosan attól, hogy a fák hajladoznak. Az apámnak halom számra van pénze. Miért vörös az orrod, vadlő. Utálok a lányokat. Miért gömbölyű a narancs? Kettő meg kettő miért négy?

A vacsora után Bill és Sam rágyújtottak. Egyszer csak Harry úgy felüvöltött, hogy Samnak kiesett a pipa a szájából, Billnek pedig torkán akadt a füst.

— Mit ordítasz? — kérdezte Bill.

— Az indián harci kiáltás mérföldnyire is elhallatszik, — felelte Harry. — Engedj ki a barlangból, hadd látom, nem jönnek-e erre az atkozott fehérbőrűek?

— De nem mégy haza ugy-e?

— Miért mennék? Otthon unalmas. Százszor vidámabb dolog tüszakásnál hálni. Tudom te haza akarsz vinni engem, Kigyószem. De ne tedd kérlek.

— Nem, nem, — nyugtatta meg Sam — maradj csak egyelőre itt, a barlangban.

— Pompás! Soha életemben nem volt még ilyen jó kedvem.

— Látod, Bill, milyen jól megy minden, — mondta Sam, — a fiu meg van elégedve, nem is kell strázsálnunk.

Lefeküdtek aludni. Pokrócokat terítettek a földre. Harryt közepére fektették.

Bill javában horkolt, amikor Harry egyszerre csak a fülébe ordította:

— Hol a puskám? Megyek őrzőjáratba, különben még a fehérek rajtunk ütnek.

Végül aztán Harry is elszenderült. Azt álmodta, hogy a rézbőrűek élén elszántan harcol a fehérekkel. Billt pedig álmban egy rézbőrű rabló fához kötötte. Sam meg kétezer dollárról álmodott.

Hajnalban Sam velőtrázó üvöltésre ébredt. A kövér Bill ordított, sikoltozott, mint egy kislány, aki megijedt egy százlábutól. Billen lovagolt ugyanis „a rézbőrűek ve-

zére.” Egyik kezével jól belemarkolt Bill hajába, a másikban pedig éles kést tartott, amellyel a sonkát szokták vágni.

— Ne rágasd a fejedet, hé! — kiáltott Billre, — meg kell skalpollal!

Szerencsére Sam kiragadta a kést Harry kezéből. Majd újra lefeküdtek.

Bill nyitott szemmel feküdt; Sam sem aludt. Sőt, Sam nemsokára felült és pipára gyújtott.

— Minek keltél fel ilyen korán? — kérdezte tőle Bill.

— Igazán nem tudom, — felelte Sam. — Valami törte a vállamat. Gondolom, jobb lesz, ha ülök.

— Hazudsz, barátom! — förmedt rá Bill. — Kutya baja a válladnak. Ott a bibi, hogy félsz, reszketsz, mint a nyárfalevél. Ez a fickó beigérte hogy reggel megsüt, akár a pecsenyét. Lám, már kotorász is gyufa után. Még jó, hogy zsebrevágtam a skatulyát... Hej, hej, Sam, komolyan hiszed te, hogy akad bolond aki pénzt fog fizetni egy ilyen tekergőért?

— Magától értetődik, — válaszolta hátrazottan Sam. — Éppen az ilyen haszontalanokat szeretik legjobban a szüleik. Na, de keljtek fel ti is a vezérrel és készítsetek früstököt, én meg felmegyek a dombra, hadd látom, nem jönnek-e erre emberek?

Felderítő uton.

Sam azt hitte, hogy a városban már nagy riadalom támadt: futárok repülnek a szélrózsa minden irányába, táviratok mennek szerte-széjjel, tüzoltók vasmacskákkal kotorásszák a folyó medrét, farmerek vasvillásan keresik a rablókat, akik ellopják Harryt... De köröskörül minden csendes volt.

— Na, még nem fogtak hozzá, — állapította meg Sam.

Visszatért Sam a barlanghoz s hát ott mit látnak szemei? Hátával szorosan a köfalhoz lapulva ott áll Bill és majd kiadja a lelkét.

— Mi van veled? — kérdezte Sam.

— Képzeld, ez a gonosztevő forró krumplit csusztatott a tarkóm alá és lábával szényomta rajtam. Hatalmas pofont kentem le neki érte, de azt hiszed, hogy segített? Adj ide egy pisztolyt, Sam.

— Kapsz te még tőlem, — mormogta Harry. — Eddig emberfia nem merészelt megütni a rézbőrűek vezérét!

És eközben nagy buzgalommal valami szerszámot mesterkedett össze ágasból és gummiból.

(Folytatjuk).

Hollywood európai filmszínészeket keres

A hangosfilmnek európai művészekre is szüksége van és ezért több európai színésznőt és színészt szerződtettek a Hollywoodi filmgyárak. Képünk az Amerikába utazó színésznőket és színészeket mutatja, balról jobbra: Dieterlené, Helbing Jeane, Arna Lissi, Suzy Vernon, Clara Berthel. Allók: Mendaile Daniel, Pointner Anton, Dieterle Wilhelm és Rolla Norman.

PYRAM-pasztát használ ma már fiatal és vén is, Fényben ragyog az én cipőm, mert azt veszek én is!

A világ legnagyobb vagyoni

A világ legnagyobb vagyona kétségkívül a Carnegie-vagyon. Mikor Andrew Carnegie 1901-ben kivált az általa alapított US Steel Corporation nevű acélcégből, a saját üzletrészenek készpénz-megváltása gyanánt hárommilliárd dollárt kapott ki. Ez olyan hatalmas vagyon, amely ötszázalékos kamatozás mellett másodpercenként több mint öt és fél dollárt, egy perc alatt több mint háromszázharminc dollárt jövedelmez, évi kamata pedig körülbelül 150 millió dollár. A Wanderbilt-vagyon két ága sem megveendő. W. H. Wanderbilt, aki 1885-ben halt meg, másfélmilliárd dollárt, Cornelius Wanderbilt pedig, aki 1877-ben halálozott el, hét százmillió dollárt hagyott hátra. Egy Levi Leiter nevű, kevésbé ismert chicagói ember vagyonát a szakértők hétszázmillió dollárra becsülik, a Woolvorth-vagyon 300 millió dollár. A ma élő két leggazdagabb ember Rockefeller és Ford. Vagyonukat meg sem lehet becsülni, de pénzügyi szakértők azt mondják, hogy mindkettőjük vagyona megközelíti a Carnegie-vagyon mértékét. A Ford gyár egy üzleti évének kimutatott tiszta nyeresége 100 millió dollár volt. Duszgazdag ember Andrew Mellon, az Egyesült Államok pénzügyi államtitkára is, akinek vagyona majdnem eléri a másfélmilliárd dollárt.

Világító arcok

A newyerseyi kórházban egy fiatal leány várja már hónapok óta biztos halálát. Tudja hogy nincs menekvés számára. Minden nap egy lépést tesz a sír felé. A szerencsétlen leány — Katharine Schraubnak hívják — egy óragyárban volt alkalmazva, ahol az ugynevezett „sötétben is világító órák” szám lapjára a foszforos vegyületet kente fel. A gyár elmulasztott bizonyos elővigyázati rendszabályokat és a leány — valamint a vele együtt dolgozó társnői — azt vették észre, hogy arcuk a sötétben világít. Az orvosok megállapították, hogy a mérég teljesen átítatta szervezetüket és ezen segíteni nem tudnak. Az egyik leány csakhamar meg is halt. Katharine Schraubnak a gyár 10.000 dollár fájdalomdíjat fizetett ki. Mikor az összeget megkapta, autót vett magának, szép ruhákat, előkelő éttermekbe járt, előkelően, sőt pazarul élte napjait. Mikor aztán az utolsó centig mindenét elköltötte, visszament a kórházba és most várja a halálát.

Dohányzó gépkocsisok öröme

A dohányzás olyan szenvedély, amelyről sokan a legrövidebb időre sem tudnak lemondani. A dohányzás különösen a gépkocsisok között okoz nehézséget, mert utközben elővenni a cigarettát, gyújtót és rágyújtani nemcsak kényelmetlen és nehézkes, de veszélyes is. A vezető figyelme ilyenkor elterelődik az uttestről és vagy egy, vagy mindkét kezével kénytelen a volánt egy pillanatra elengedni. A szivar és cigaretta már sok karambolnak volt okozója. A nikotin gépkocsisok rabszolgái most bizonyára nagy örömmel fogadnak egy új amerikai találmányt, amely a rágyújtással és keresgéssel járó bonyodalmakat egy csapásra megszünteti. A készülék a szerelvénylapra erősített

kis tüvegdohoz, amelynek alsó részét a vezeték köti össze a világító berendezéssel. Ha a vezető, akár a legsűrűbb forgalomban megkíván egy cigarettát csak egy emelést kell megnyomnia. A készülék egyenesen a kezébe adja az automatikusan meggyújtott égő cigarettát.

Magyar csárda a „Nagy Kolomphoz” Newyorkban

Budapestről írják. Érdekes és eredeti tervet valósít meg a közeljövőben egy Amerikában élő magyar, Kiss Lajos. Az amerikai magyar gondolt ugyanis egy nagyot és merészet: oda fogja varázsolni az alföldi csárdát a maga tősgyökeres valóságában a newyorki színháznegyed közepébe, hogy a benszülött amerikai egy kis kóstolót kapjon a magyar puszták romantikájából. Kiss Lajos amerikai alapossággal látott hozzá a terv megvalósításához. Hazajött ugyanis Magyarországra és innen viszi ki a csárda teljes berendezését. Hódmezővásárhelyről szállítja az asztalokat, padokat, Pécsről az edényeket kulaecokat, Debrecenből a csikós ruhákat, Szegedről a kármentőt, a Nyírségből a kolompokat, meg a bográcsokat, a Kunságból a cifra szűrt, amelyet a portás fog viselni. Mert hát a csárda ugy berendezésében, mint a vendégek kiszolgálásában a legübb mását akarja adni az alföldi csárdának.

Nem fog hiányozni a mestergerendás mennyezet, a bubos kemence, a nem tulságosan függőleges, meszelt fal és persze a

paszomántos magyar ruhába öltözött füstös banda kizárólag magyar nótákat fog muzsikálni s magyar ételek kerülnek csak az asztalra a bácskai származású tüzről patant tulajdonosné receptjei alapján. Kétségtelen, hogy az egzotikumok és különlegességek iránt szerfelett fogékony amerikanusok körében hamarosan nagy népszerűsége fog szert tenni a magyar csárda s a szemrevaló, pruszlikos, kiszolgáló lányok, nő meg a jó paprikás ételek erősen hozzá fognak járulni a magyar csárda sajátos vonzóerejéhez. Csupán egy a baj: ki látott még alföldi csárdát bor meg szilvórium nélkül? A gulyás, meg a töltött káposzta egy kissé tulságosan árván és gyámoltalanul fog magga köré tekinteni a „száraz” Amerikában.

MEGHÍVÓ!

A NOVIZÁDI ÉPÍTÉSSZAKI MUNKÁK BE-
TEGSEGÉLYZŐ EGYESÜLETE vasárnap, 1930.
évi augusztus hó 17-én a Maros-féle vendéglőben

RÓKUS-KERTÜNNEPÉLYT

rendez táncsal, díjtekézzel, konfetti- és szerpentinversennyel egybekötve, önszervező alapja javára, melyre a n. é. közönség, valamint az összes egyesületek és testületek Novizád és környékéről ezennel tisztelettel meghívotnak. Elsőrendű zenekar! **Bélpódiój 10 dinár** személyenként. Önkéntes adományok köszönettel fogadtatnak. Az egyesület a jövdelem 5 százalékát a Vöröskeresztnek adományozza. A díj-tekézés délután 4 órakor veszi kezdetét.

TÁNC KIVIRRADTIG! A Rendező bizottság
A pártoló tagoknak szabad bemenet. A rendes és pártoló tagok az idő rövidsége miatt külön meghívót nem kapnak. 3566

Anglia trónörökösét vár

Albert, Yorki herceg, feleségével és kisleányával.

Az angol trónörökös, a walesi herceg alighanem aglegény marad és így nem gondoskodhat arról, hogy trónralépése esetén trónörökösöt adjon Angliának. Ezért valószínű, hogy Anglia prezuntív trónörököse V. György király másodszülött fiának fia

lesz. Albert Yorki hercegnek most csak egy kisleánya van, de miután családjában örövendetes esemény várható valószínűnek tartják, hogy a Yorki hercegnő fogja a prezuntív trónörökössel megajándékozni Angliát.

Nagy nyereséget

biztosít magának, **feltétlen versenyképességénél fogva**, ha szükségletét az **1930 augusztus 31-én** kezdődő

Leipzig őszi vásáron kedvező vétel által eszközli

1600 áru csoport, 9600 gyáros és nagykereskedő 24 országból. Ezenkívül rendelkezésre állnak a külföldi vevőknek, a nagyszámban, szakértelemmel szervezett exportházak, amelyeknek képviselői a szövetkezeti iroda utján megtalálhatók.

Felvilágosítással szolgál a

LEIPZIGER MESSEAMT, LEIPZIG
vagy ennek tiszteletbeli képviselője:
KOVÁCS DEZSŐ
Moser és Wertheim cégben, Novisad, Miletičeva u. 36.
Telefon 20-41. Sürögnycim: Mosheim

Praktikus ujdonság!

Vendéglők! Házasszónok! A szabadalmazott **GYORSÍTÓ** bármilyen húst néhány perc alatt teljesen megsüt. Megtakarít zsírt, időt és fáradságot. **Ara csak 25,- dinár** Kapható minden vaskereskedésben

TŰZHELYEK, KÁLYHÁK

3242 fekete és zománczott kivitelben, továbbá **VADDISZNÓ** védjeggyel egy és kétvasú ekéket olcsón kiárusítom **KUSZLI GYULA** vaskereskedés Novisad, Temeřini ucca 8

Sztári Becse központjában ujjonnan festett, tiszta szobákkal 3528

CENTRÁL SZÁLLODA

vezetősét átvettém Elsőrendű házikonyha, kitching, friss italok, olcsó árakról és figyelmes kiszolgálásról biztosítja az Igen tisztelet utazó közönséget s szíves látogatást kér **ONODY PENZIO: 55 dinár**

HORDÓK használtak 50-100 és 500-7000 literig

Új hordók

10-1000 literig kaphatók **Kriksz Lajos** Subotica 5422 Mazuraničeva u. 19.

Minden vasárnap elsőrendű tamburazene és minden hétfőn

halvacsora

a **LEMLER** vendéglőben. Szíves pártfogást kér **Lemler József, vendéglős** Novisad, Futoski ut 99. Kálváriával szemben 3186

Elegáns

irodahelyiség,

2 szoba komplett berendezve, 3 iroasztallal, könyvszekrényel, íratszekrényel, uriszoba-garnitúra, telefon, irogep, kiadó. Bővebbet Petra Zrinjskog ul. 20. Novisad. 3577

SELYMET

dús választékban jutányos áron 1773 kicsinyben is árusít

SATTLER JENŐ

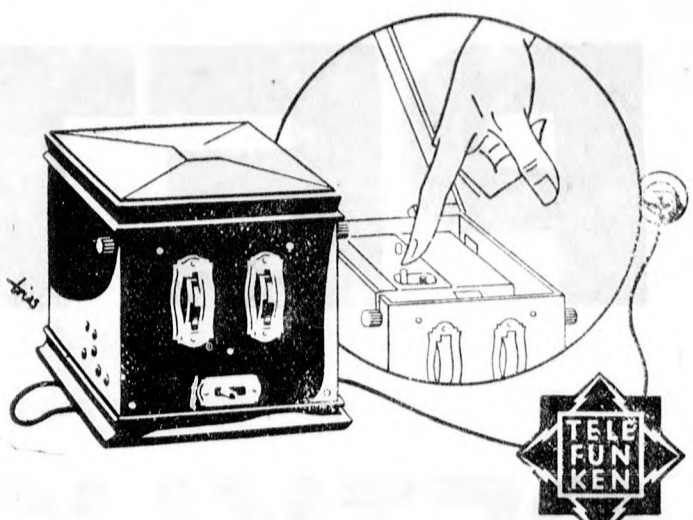
kizárólagos selyemáruháza **NOVISAD, Jevrejska ulica 6.**

3479 T. c.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Novisadon, Kralja Petra ulica 7. szám alatti **FRUSKAGORAI** elsőrendű **BOROK** elárúsító helyét helyiségben a természetes **BOROK** megnyitottuk. A bort a vendéglős és kereskedő uraknak megrendelés szerint minden mennyiségben szállítjuk, ugyancsak házhoz szállítjuk naponta a vásárlóközönség rendeléseit 1 literes és azonfelüli palackokban. Szíves rendelését kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

Fruškogorska Vinogradarska i Voćarska Zadruga u Irigu Filijala Novisad, Kralja Petra ulica 7
Telefon 22-32

Csak egy gombnyomás!

Az új 3 csöves városi hálózati készülék árnyékoltrácsu végerősítő csövel

TELEFUNKEN 31. w.

a helyi adón kívül a környező állomásokat is magasantenna nélkül veszi. Tökéletes reprodukció 7 1/2 oktáv terjedelemben. — Legegyszerűbb kezelés. Háromszoros hullámátkapcsoló. Gramofonlemezek elektromos átvitele.

Ára csövekkel együtt 3500 dinár. Minden célnak és minden pénztárcának egy-egy megfelelő **TELEFUNKEN-KÉSZÜLÉK!**

TELEFUNKEN

A legrégebbi tapasztalat. A legmodernebb konstrukció.

Képviselek minden nagyobb városban!

Ismertető prospektusokat ingyen és bérmentve küld:

Jugoslavensko Siemens A. D. Beograd, Kralja Aleksaedra ul. 8.

Az összes világhírű **TELEFUNKEN** UJDONSÁGOK GYÁRI LERAKATA SUBOTICÁN **A CENTRÁL RÁDIÓNÁL** Kaszinó épület Színház mellett

ZMAJ zseblámpa- és rádióbatériák!

villamos zseblámpák és körték eredeti gyári áron

ENGL A SIN, NOVISAD RADNICKA ULICA 8

Fióklerakatok: **Osijek**, Desatičina ulica 8. **Vel. Bečkerek**, Kr. Aleksandra 24. **Subotica**, Puk Krupuževića ulica 3. **Stari Bečej**, Kralja Petra ulica 2. 2225

HÁZTULAJDONOSOK

akiknek a faldedvesség házuk értékét megsemmisíti, **építőmesterek** és mindazok, akik nedves falakat szárítani vagy nedvesség ellen izolálni akarnak, csak a mi tökéletesen megbízható izoláló preparátumunkat, az

„ISOL“-t

használják. Prospektusok használati utasítással együtt díjmentesek.

Ljubljanska Komercijalna Družba LJUBLJANA, Bleiweisova 18. 1674

Ne vegyen rádiót

mielőtt meg nem győződik versenyképes áralmról

NORA 3+1 csöves villanyrádió 2700 dinár

NORA 3+1 csöves villanyrádió beépített hangszóróval, legújabb típus 3200 dinár

NORA és PHILIPS rádiók részletfizetésre is kaphatók

Krausz Nikola Novisad, Jevrejska 18. Telefon 23-25 3421

Egy saiont dolgozott, csaknem új

PETKUS-HOHENHEIM

magtisztítógép (ujonnan Din. 37.000) minden elfogadható áron **eladó** Cim a noviszádi kiadóhivatalban 3989

Hatóságilag engedélyezett **VÉGELADÁS** Raktáramon levő összes kézmű- és divatárut minden elfogadható áron kiárusítom **Miško Pančić, Szubotica, Karadordev trg** 5384

PETKUS

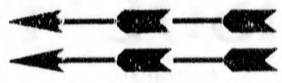
a jelenkor legtokéletebb vető-
megtisztító és osztályozó gépe!

PETKUS

az egész világon a legelső!

1959

Üzemben bemutatja
a vezérképviselőt:

BÁRDOS és BRACHFELD, NOVISAD

FLY-TOX

ROVARIRTÓ

Gyorsan és biztosan öl
MOLY, LEGYET, SZUNYOGOT
MINDEN ROVART ÉS AZOK PE-

TEIT: KAPHATÓ
MINDENÜTT
eredeti két fran-
cia csomagolás-
ban OYAKODJUNK!
UTANZATOKTÓL!

Viszonteladónak szétküldi
Kemikálija Novisad
Vegyszerek nagybani raktára!

A KELLEMES CSALÁDI ÉLETBEN
A LEGNAGYOBB ÖRÖMET OKOZZA A

RECORD-FAZÉK

mert a főzés vele ebben a türhettelen hőségben is
kellemes, mivel minden étel percek alatt megfő.

NIŠEVIĆ SAVA, NOVI SAD

házi és konyha felszerelések speciális kereskedése

Kérjen prospektust!

2147

Kérjen prospektust!

NAGYFEJEŐ

KÉZIMUNKAÜZLETÉT

NOVISAD, JEVREJSKA U. 9 SZÁM ALÓL

áthelyezte

A
KRALJICA MARIJA UTRA
a Szerb Matica épületébe

12 havi **részletfizetésre** is kaphat
Philips rádiókat

világmárkás-
gramfonokat
és legújabb sláger
lemezeket!

Zongorák

pianinók, harmoniumok, vonós- és fuvó-
hangszerek, teniszverők és labdák
olcsóbb, mint bárhol

TRUPPEL hangszer műtermeiben
Novisad, Duna uca 17
Telefon szám: 26-69

A haladó gazda lapja

A MUNKA

Megjelenik hetenként egyszer 20-24 oldalas
terjedelemben.

Előfizetési díja egész évre 80 dinár.

Mutatványszámot
bárminek küld a kiadóhivatal.

Subotica, Knjaza Mihajla ul. 2.